ARBETAREN

ORGAN FÖR SVERGES ARBETARES CENTRALORGANISATION

N:o 19 UPPLAGA A TISDAGEN DEN 24 JANUARI 1922 PRIS 15 ÖRE ÅRG. 1

En rundtur genom Koop. Förbundets nya margarinfabrik.

Under hela tillverkningsprocessen kommer varan ej i beröring med människohand.

Som vi tidigare meddelat, hade Kooperativa förbundet berett ett antal inbjudna ur olika organisationer tillfälle att bese förbundets nya margarinfabrik i Norrköping. I vårt måndagsnu[illegible] lämnade vi även en utförlig [illegible] förutsättningar ur vilka detta företag framvuxit, ävensom några allmänna uppgifter om företaget.

Vi skola i dag säga ett par ord om hur fabriken ter sig invändigt, några allmänna iakttagelser, som vid en rundtur genom fabrikssalarna faller en lekman i ögonen.

*

Efter framkomsten till fabriken tog dess energiske disponent, hr Sörensen. ledningen, varefter ronden tog sin början med översta våningen, som utgångspunkt. Hitupp sändes nämligen varorna pr hiss ,varefter de olika procedurerna i förädlingen stegvis försiggår genom våningarnas olika salar, tills slutligen den färdiga varan inpaketeras och expedieras på nedre botten.

Som råämne användes dels kokosfett — för växtmargarin — dels kemiskt rent ister — för gräddmargarin — i båda fallen med tillsats av jordnötsolja.

Först smältes de fasta råprodukterna och härvid användes vissa av disp. Sörensen konstruerade specialmaskiner, vartill ingen annan fabrik har motstycke. I flytande form ledes fettet i rör en våning ned, där blandningsproceduren försiggår. Automatiskt registreras här viktmängden av varje tillsats. Innan vi gå längre, måste vi emellertid kasta en blick in i en annan avdelning, där mjölk tillredes i och för blandningen. Mjölken utstjälpes i stora behållare, pumpas därefter in i en filtrerings- och steriliseringsapparat och tillsättes slutligen med renodlade mjölksyrebakterier, vilka få tid att göra sin verkan, varefter den färdigberedda mjölken får bidraga i och spela sin roll vid blandningsproceduren. Efter denna är det tid att ge en grundlig avkylning åt alltsamman och detta sker genom en kylanordning, med vars kapacitet blott en dylik till i Sverge kan tävla, nämligen den som finnes vid Stockholms slakthus. Efter en hastig avkylning vid minus 25 grader faller massan som ett vackert snö-[illegible] transportvagnar, i vilka den transporteras och tippas i ältningsmaskinerna. Detta är den sista egentliga fabriksproceduren. De cylinderformiga ältningsmaskinerna tömmas i nya vagnar, och den färdiga produkten kan efter någon tids förvaring i noga avvägd temperatur, styckas, inspekteras och sändas i marknaden.

Vad härovan sagts om proceduren vid margarintillverkningen, torde väl i det väsentliga ha tillämpning på denna industri överhuvud, men vad som torde ställa Norrköpingsfabriken i en klass för sig är, som nyss framhölls, dess utomordentligt moderna tekniska utrustning, dels för inbesparing av mänskligt arbete och dels för tillgodoseende av de längst drivna hygieniska krav. Luftväxlingen i samtliga lokaler ombesörjas medelst elektriskt drivna fläktar, som pressa luften genom filteranordning, som rensar den från föroreningar. Ständigt tages luftprov inom de resp. avdelningarna, för att utröna dess halt. Tvätt- och badrum, med rent av luxiös inredning, finnes för personalen, och personalen har *åläggande* att flitigt begagna dem. I detta sammanhang kan även nämnas, att personalens lunchrum är det finaste vi i den vägen sett på en fabrik.

Alla ledningsrör för de i fabrikationen använda fettämnena kunna med ett enkelt handgrepp lösgöras och nedtagas, och de ägnas varje dag den omsorgsfullaste rengöring.

Tänk om allt vad som bjudes oss till förtäring, vid tillagningen, handhades med en så grundlig hänsyn till renlighetens och hygieniska krav!

*

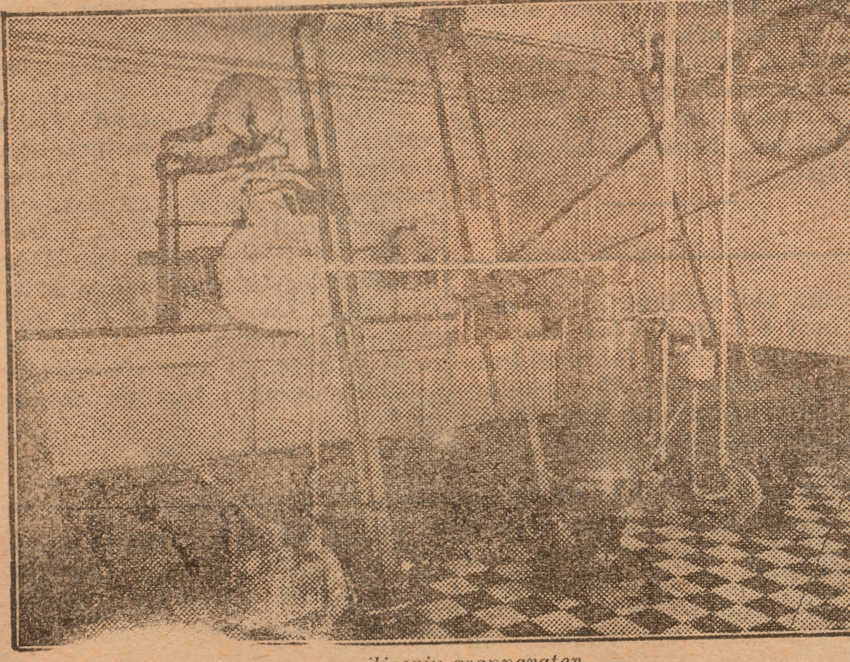
Efter den ytterst intresanta rundturen genom fabriken, samlades deltagarna på Standard hotell, där hr Albin Johansson, Kooperat[illegible] förbundets försäljningschef, gav [illegible]ort historik över den bekanta [illegible]garinstriden 1908 och hurusom K[illegible]erativa förbundet altsedan dess [illegible]ögonen riktade på det mål, som [illegible]r nått. I väsentliga delar samman[illegible]s för övrigt hr Johanssons anföra[illegible]i vår måndagsartikel i ämnet.

Hr Johansson kom [illegible]st inpå frågan om fabrikens k[illegible]rensmöjligheter och anförde hä[illegible] en hel rad av fakta, till bestyrk[illegible]av sin mening, att absolut ing[illegible]re sig enskild fabrik eller sa[illegible]slutning av dylika, skulle ha ma[illegible]konkurrera ner den Koop. fabrik[illegible]nna del av av anförandet, likso[illegible]resten detsamma i sin helhet, [illegible]de absolut övertygande och röjd[illegible]klara skärpa och logik, den tr[illegible]och beräknande affärsmannen.

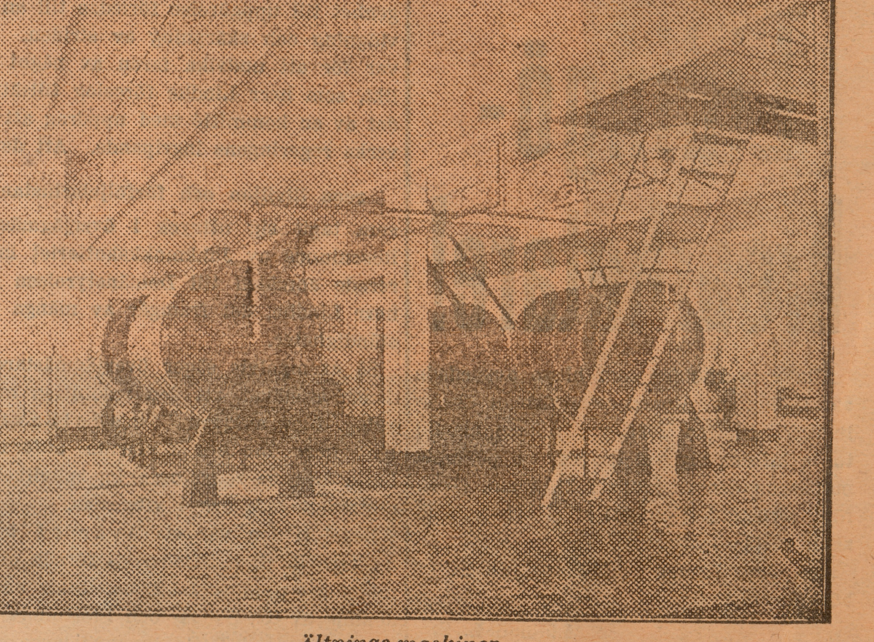
Tal. riktade till den synnerligt representativa församlingen av ledande fackföreningsmän, en vädjan, att envar inom sitt förbund ge resp. facks utövare del av sina intryck från besöket å Kooperativa margarinfabriken. Hr Johansson var på förhand övertygad om, att dessa intryck *måste* vara fördelaktiga.

Hr Thorberg, Landsorganisationen, svarade med några hjärtliga ord, och ett fyrfaldigt leve för framgången av detta mönsterföretag, en framgång. som säkerligen skall bli en sporre till ännu flera storindustriella produktionsföretag på kooperativ grund.

Efteråt gav Koop. förbundet middag för färddeltagarna, varvid ytterligare en rad av tal höllos, både i allvarlig och skämtsam anda.

[illegible]eriliserin gsapparater.

Ältnings maskiner.

J. K. intresserar sig för Karlstadsfiskalen.

Det är tydligen Arbetarens artiklar, som föranlett ingripandet.

Enligt vad Heines byrå i Stockholm inhämtat har J. K. i skrivelse till länsstyrelsen i Värmlands län fäst dennas uppmärksamhet på, att i dagspressen förekommit vissa anmärkningar mot stadsfiskalen Albert Nelson för hans förhållande vid de i Karlstad inträffade kravallerna den 7 och 8 januari.

Enär anmärkningarna torde avse Nelson såsom polismyndighet anmodar J. K. länsstyrelsen att snarast möjligt inkomma med upplysning, huruvida undersökning i saken verkställts av länsstyrelsen eller av vederbörande magistrat eller borgmästare ävensom i så fall lämna J. K. meddelande angående undersökningens resultat.

Som var att vänta kunde Karlstadsfiskalens bryska uppträdande icke få passera opåtalt. Vi framhöllo redan vid tiden för kravallerna att han alltför påtagligt spelade Sabernhjälte. Det synes nu, som om Arbetarens autentiska relation av händelseförloppet och skarpa angrepp inspirerat J. K. att ingripa i denna för polismyndigheternas prestige ytterst nedsättande affär. Att herr Nelson nu får svara för sina [illegible] torde vara att hoppas. [illegible] borgmästare två sina händer, enär de av vad som hittills framgått, icke synes vidare uppskatta herr fiskalens preussiska fasoner. I Karlstads stadsfullmäktige har, såsom vi tidigare meddelat, redan väckts motion om att skilja herr fiskalen från hans ämbete.

Ockraren Lothigius ånyo inför rätten.

L. påstår, att han procentat endast för att hjälpa behövande.

Ockermålet mot f. direktören S. A. Lothigius var på måndagen ånyo före vid rådhusrätten i Stockholm.

L. hördes därvid om sina förut omtalade lånetransaktioner. Han hade börjat annonsera för två år sedan, att han köpte växlar av tjänstemän. Därvid hade han emellertid ej, såsom åklagaren uppgivit, tagit någon ränta utan "endast 5 kr. för sitt besvär". I början hade han mottagit låntagarna i sin bostad, men sedan hade han träfat några av dem på hotell Stora Rosenbad. Detta hade emellertid ej skett, emedan lånerörelsen fått stor omfattning, utan därför att vederbörande tjänstemän velat träffa L. centralt.

Åklagaren, stadsfiskal Valentin, framhöll, att Lothigius förut haft "mottagningar" på Svenska handelsbanken, Hotell Imperial och Skandinaviska kreditaktiebolaget, men blivit avvisad från alla dessa platser, sedan hans affärsmetoder kommit i dagen.

Under förhöret påstod L., att han endast tagit skälig ränta och lämnat lån åt målsägarna allenast för att hjälpa dem ur deras trångmål. Härtill genmälde stadsfiskal Valentin, att detta måste synas ganska kuriös[illegible] förut fått böta höga bel[illegible]resocker. Slutligen yrkade L. [illegible] åklagaren skulle ersätta hans inställelse vid rätten, vilket yrkande åklagaren bestred. Målet uppsköts till den 13 februari.

Förföljelserna mot jägmästare Lindhe.

Något ur trakasseriernas förhistoria.

Jägmästare [illegible]ndhe.

I vårt fredagsnummer - artikeln "Har statstjänsteman rätt att [illegible]fentligt yttra sin mening?" — berörde i korthet den förföljelse, som jägmästa[illegible] Lindhe i Jokkmokks revir varit och ännu är utsatt för från sin överordnade, överjägmästare Rosenlund och dennes kumpaner inom ett kotteri i Jokkmokk.

Då saken har ett rent principiellt intresse utlovade vi att i lördagsnumret ge en detaljerad resumé av trakasseriernas förhistoria, men kunde vi tyvärr ej i lördagens nummer bereda plats därför.

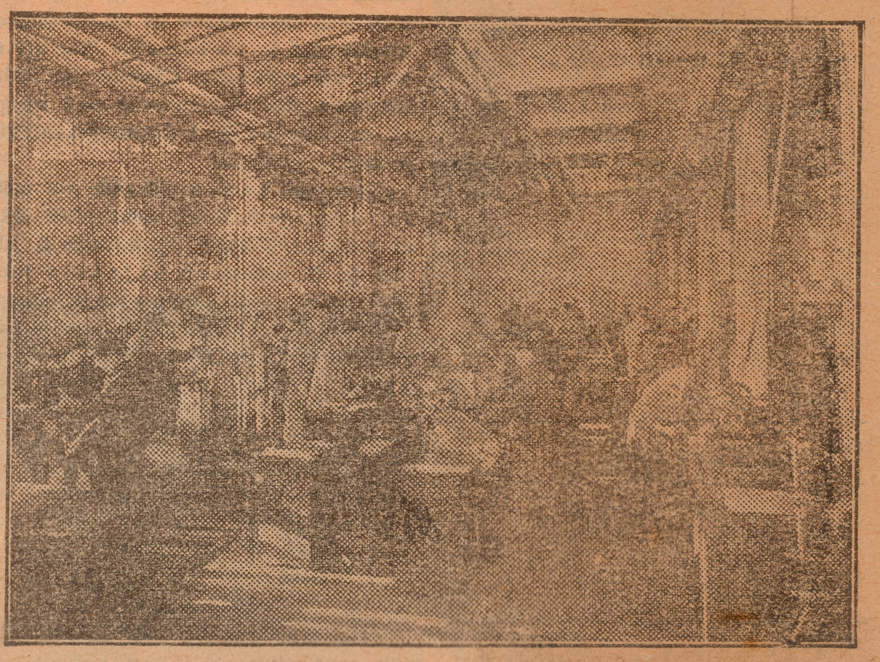
Av jägmästare Lindhes inlaga till J. O. av den 10 dennes framgår, liksom av förut ingivna skrivelse, att jägmästare Lindhe tagit initiativ till, men byggmästare Kristiansson arrangerat det möte, som gick av stapeln i Jokkmokks gamla kyrka den 28 nov. 1920, och att det tillkommit — åtminstone från herr Lindhes sida! — med avsikt att där få till stånd sådana beslut, som kunde leda till uppgörelse i den segslitna flottningskonflikten vid Luleälvens flottleder.

Herr Lindhes initiativ till mötet skulle — enligt senaste inlagan till J. O. — vara inspirerat av en skrivelse från därvarande statsrådet, numera landshövding Malm. På grund av att herr Lindhe ej hade tid

(Forts. på sid. 2).

Yrkets hemligheter avslöjas för de unga arbetarna.

En skola för arbetsduglighetens och yrkesskicklighetens höjande.

Interiör från Verkstadsskolan.

Den moderna produktionsapparaten ställer i dag större krav än någonsin, inte bara på maskinell och teknisk fulländning utan också på fullgod manuell arbetskraft. En stor del arbetsområden ha ju ännu — [illegible] industrialisering bevarat något [illegible] hederliga hantverkets karaktär och dess fordran på specialkunskaper i yrket.

Att dylika kunskaper lättare förvärvas genom en rationell yrkesskoleutbildning, än genom att vara ofta som illa sedd, och av de yrkeskunniga ibland även illa tåld lärling, vistas på verkstadslokalen och vara hänvisad att i stort sett på egen hand uppsnappa yrkets hemligheter och finter — det är ju en självklar sak. Det bör därför av **varje** arbetare hälsas med glädje, att det i dag göres allt för att genom yrkesskolebildning lära de unga arbetarna yrkesduglighet och därmed göra den för arbetarna i flesta fall brutala kampen för brödet en smula lättare. Den, som vet vilken inte bara överlägsen trygghet, utan också sund glädjekänsla det medför att vara en **duglig** arbetare — oavsett om detta långt ifrån alltid vare sig skyddar för arbetslöshet eller värderas av arbetskraftens köpare — den skall också högt uppskatta de möjligheter till yrkesutbildning som numera i olika städer står arbetareungdomen till buds.

Stockholms verkstads-, lärlings- och yrkesskolor

är en av dessa landets bättre yrkespedagogiska inrättningar, vars ändamål är att höja de unga arbetarnas kompetens att utöva ett yrke.

Stockholms stads verkstadsskolor, som ägas av Stockholms stad, ha till ändamål att giva manlig ungdom en grundläggande praktisk yrkesfärdighet, huvudsakligen genom arbete å skolverkstäder, och äro närmast att betrakta som förberedande skolor för blivande elever i Stockholms lärlingsskolor. De äro ställda under inseende av lärlings- och yrkesskolestyrelsen samt de nämnder, som finnas tillsatta för lärlings-[illegible] tades inom urmakareyrket efter beslut av stadsfullmäktige den 31 mars 1919 och började sin verksamhet den 22 april samma år. Lärotiden vid denna skola är 11 månader med 8 timmar daglig undervisning, 5 dagar i veckan. På söndagarna arbeta eleverna hos sina resp. mästare. Undervisningen omfattar praktiskt yrkesarbete å skolans verkstad samt tre timmar per vecka, likaledes i verkstaden, yrkesmässig räkning, skrivning och ritning. Såväl den praktiska som den teoretiska undervisningen meddelas av yrkesläraren. Det praktiska arbetet omfattar dels övningar i verktygens rätta handhavande, dels verktygstillverkning och tillverkning av enklare urdetaljer, dels också reparation av såväl större som mindre ur. Dessa senare arbeten medtaga eleverna från sina respektive mästare.

Denna nya skoltyp visade snart synnerligen goda resultat, vilket föranledde ett fortsättande på den inslagna vägen. Stadsfullmäktige beslöto därför efter från lärlings- och yrkesskolstyrelsen gjord framställning den 15 mars 1920 upprättandet snarast möjligt av verkstadsskolor för ytterligare 12 yrken efter i princip samma typ som verkstadsskolan för urmakare. Av dessa skolor togo de för mekaniker, instrumentmakare, smeder, elektriska montörer och elektromekaniker samt verkstadsskolan för möbelsnickare sin början den 1 april 1920. Skolan för guldsmeder började den 16 i samma månad och skolan för sadelmakare den 1 sept. 1920 och den för skomaka-

(Forts. på sid. 2).

TACK!

Ett ödmjukt och innerligt tack för alla gåvor, i form av penningar, böcker och blommor m. m. ävensom telegrafiska och skriftliga hälsningar som på min femtioårsdag kommo till mig från skilda håll.
Stockholm den 22 jan. 1922.

Fabian Månsson.

Att inte förhala

tiden då det gäller kampen mot kapitalet, är en av de principer syndikalismen städse hävdat. Samma princip bör tillämpas då det nu gäller att förnya månadsprenumerationen på **Arbetaren!**

Förföljelserna mot Lindhe.

(Forts från sid. 1.)

att befatta sig med mötets arrangemang, överläts detta åt byggmästare Kristiansson, att, efter samråd med övriga medlemmar i Jokkmokks järnvägskommitté, anordna mötet. Till mötet infann sig även jägmästare Lindhe och det är hans förmenta yttrande detta möte som givit Jokkmokkskotteriet och överjägmästare Rosenlund en officiell och plausibel anledning att utvidga den förföljelse mot herr Lindhe som redan dessförinnan i smått på gått.

Vad förekom vid mötet?

Redan i "Syndikalisten" nr 99 för den 15 dec. 1920 konstaterades i artikeln: "Ett välförtjänt nederlag", huru mötets arrangör, byggmästare Kristiansson i Jokkmokk, sökte begagna tillfället till att göra flottningsbolaget en tjänst genom att försöka sönderslå Jokkmokks L. S.

I artikeln — som är ett referat av mötet den 28/11 i Jokkmokk — omtalas också jägmästare Lindhe, men alls inte som den "brand"-talare hans förman i sin anmälan till Domänstyrelsen gjort gällande, utan som framställare av ett förslag om tillsättandet av en kommitté "för att utverka att regeringen tillsätter en förlikningsman eller -kommission med uppgift att sammanföra de i flottningskonflikten stridande parterna".

Jägmästare Lindhes yttrande vid mötet var enligt protokollet samt efter intyg av mötets ordförande kyrkoherde D. Ahlfort m. fl. endast en objektiv framställning av konfliktläget utan någon som helst tillsats av agitation för vare sig den ena eller andra av de stridande parterna.

Detta hindrade emellertid inte Jokkmokkskotteriet att koka ihop och till överjägmästare Rosenlund inberätta, att herr Lindhe hållit ett anförande — som i huvudsak framsagts av en annan mötesdeltagare, herr J. F. Edlund. —

Det är ju mycket vanligt, att ett objektivt yttrande, som icke föregås av hat mot arbetarna och sympati för staten och arbetsgivareväldet, av bolagslakejer tages som något "otillbörligt" och upphetsande", men stora skäl tala för att orsaken till att man vill pådyvla herr Lindhe ett yttrande och en mening, som ej är hans, icke är att söka i Jokkmokkskotteriets intellektuella oförmåga att fatta, utan i samma herrars medvetna och provoserande illvilja mot herr Lindhe.

Jägmästare Lindhes förmenta yttrande, för vars skull anmälan till Domänstyrelsen ekedde och som finnes inryckt i överjägmästare Rosenlunds anmälningsskrivelse, skulle — enligt denna skrivelse — haft följande lydelse:

"Den nu pågående flottningskonflikten hade kunnat undvikas, om i spetsen för flottningsföreningen funnits förståndiga män. Sedan nu olyckan en gång hänt, förvånade det talaren att Flottningsföreningen vägrat träda i underhandling med motparten. Likaledes kritiserade talaren Kronans representants i Flottningsföreningen ställningstagande, då vederbörande represetant för att stödja bolagen i dess kamp mot arbetarna beslutat en omläggning av hela avverkningsplanen på så sätt, att alla drivningar på Kronans räkning inställdes inom Luleälvens vattenområde.

I det läge saken befinner sig ha arbetarna intet annat att göra än att hålla ut i kampen till våren, då, enligt talaren, motparten säkerligen skulle bliva tvungen söka en uppgörelse. Skulle mot förmodan då uppgörelse ej komma till stånd, återstode för arbetarna intet annat än att skärpa kampmedlen och då förklara samtliga älvar inom Norrbotten i blockad, varigenom alla arbeten vid sågverken vid kusten kommer att avstanna, och arbetsgivarna på så sätt bleve tvungna till en uppgörelse" — — —

Om herr Lindhe hållit detta anförande, som är konetntan av vad herr J. F. Edlund, enligt hans eget intyg, yttrat, skulle ju därmed ändå inget brott varit begånget. Nu förhåller det sig dock så, att herr Lindhes yttrande var ett helt annat och rörde sig dels om konfliktläget, och från rent objektiv synpunkt, dels var ett framhållande av vådorna för att arbetarna med sina starka organisationer lätt kunde av flottningsföreningens obenägenhet till uppgörelse förledas till en utvidgning och skärpning av striden. Det var för att undvika faran av något dylikt, som herr Lindhe föreslog tillsättandet av en kommitté med uppdrag att påverka regeringens ingripande. Att det är

rena illviljan och förföljelselustan,

som tagit sig uttryck i överjägmästare Rosenlunds av Jokkmokkskotteriet inspirerade anmälan till Domänstyrelsen mot herr Lindhe, det framgår av många omständigheter.

Så exempelvis säger överjägmästaren i denna anmälan, att den resolution mötet antog, blev antagen "omedelbart efter" herr Lindhes förmenta anförande. Detta är rena rama osanningen, vilket av mötesdeltagare också vitsordas.

Resolutionen var ett svar på byggmästare E. G. Kristianssons försök att få mötet att upplösa L. S. och bilda en avdelning av Sv. Skogs- och Flottningsarbetareförbundet. Detta byggmästarens försök att slå ned den radikala och kampdugliga organisation, som dittills haft hand om flottningsstriden, motiverades med att Flottningsföreningen aldrig komme att underhandla med Jokkmokks L. S., men väl med en reformistisk avdelning. Helst en sådan där arbetarna inte hade något att direkt säga till om utan endast hade att godtaga den uppgörelse, en förtroende- eller ombudsman behagade koka ihop med Flottningsföreningen. Detta försök misslyckades i det byggmästarens förslag endast fick 2 anhängare. I det stället antog mötet enhälligt den av L. S. framlagda resolutionen, vilken hade följande innehåll: "Mötet uttalar som sin mening, att såväl arbetare som ackordstagare obrottsligen bör hålla samman i och under nuvarande organisationsformer, om seger skall kunna vinnas och ett slut på nuvarande bolagsförtryck och bolagsvälde skall kunna möjliggöras".

Genom överjägmästare Rosenlunds i anmälningsskrivelsen gjorda försåtliga påstående att denna resolution "antogs omedelbart efter" det herr Lindhe haft ordet, vill man således ställa herr Lindhe i viss mån ansvarig också för denna. Detta trots att överjägmästarens informatorer och uppdragsgivare i Jokkmokkskotteriet mycket väl visste, att herr Lindhe alls inget haft med resolutionen att skaffa. Illviljan mot herr Lindhe tager sig också ett märkligt uttryck i en herr Rosenlunds inlaga till J. O. av den 28/8 1921.

Sedan herr Lindhe med vederhäftiga vittnen styrkt, att han ej fällt det honom påbördade yttrandet, skriver herr Rosenlund:

"...att jägmästare Lindhe ej skulle våga stå för vad han yttrat vid mötet, hade jag nog klart för mig..."

Om något kan kallas "smädligt och kränkande skrivsätt", torde det väl vara detta. Men tydligen gäller inom statens verk den moraliska praxisen, att en underordnad ej får i sak säga ens sanningen i omtvistade ordalag om sin förman, men att en överordnad förman får säga vad som helst och kasta ut vilka som helst kränkande insinuationer mot en underordnad. Herr Rosenlunds sistnämnda insunanta skrivelse åtföljdes av en del bilagor varibland finnes ett intyg av chefen för Lule älvs flottningsförening, herr Knut Krook, vari denne påstår att herr Lindhe genom sitt uppträdande vid det mångomtalade mötet "stegrat kamplusten" hos arbetarna.

När man granskat dokumenten i denna sak och dessutom erinrar sig att överjägmästare Rosenlund vid två olika tillfällen anmält herr Lindhe till be[illegible] nad utverkat ena gången en varning, andra gången böter à 500 kronor, står det klart att här föreligger ingenting annat än ett försök att komma till livs en underordnad, vars sociala uppfattning och person är herr överjägmästaren och hans uppkomlingsbröder inom Jokkmokksaristokratien" förhatlig.

J. O. har hittills icke ansett nödigt att ge herr Lindhe upprättelse, men det är att hoppas att herr Lindhes sista skrivelse skall lända till någon åtgärd.

Herr Lindhe kräver att

belackarna ställes inför rätten

för att där beediga sina "under edlig förpliktelse" avgivna intyg om ett herr Lindhe yttrat vad en annan sagt. Säkert är ju inte att denna herr Lindhes begäran bifalles, men har i varje fall ingen anledning att av det redan passerade tro på någon officiell myndighets vilja att ge herr Lindhe rättvisa.

Troligt är, att herr Lindhe nödgas göra vad han länge påtänkt: väcka åtal mot det kotteri, som står bakom trakasserierna.

X.

FACKFÖRENINGSVÄRLDEN

Förlikningsförslaget i pappersmassekonflikten. Som bekant skulle förlikningsförslaget i pappersmassekonflikten hemlighållas, tills parterna avgivit sitt svar. Nya Norrland har emellertid brutit sekretessen och återger förslaget. Det lyder:

"1) Prislistan för grupp 1, 2 och 3 föreslås i enlighet med Pappersmasseförbundets avtalsförslag, med den ändring, att beräknade inkomsten pr timme för grupperna 1 och 2 sättes för klass 1, grad C till 95 öre, dock med iakttagande av att under årets första 3 månader härtill skall läggas 10 procents förhöjning samt att under årets sista 3 månader nämnda siffra nedsättes med 15 procent,

samt för övriga klasser och grader, ävensom för grupp 3 i den proportion därtill, som angives i berörda avtalsförslag och därtill hörande förslag till prislista.

2) Ifråga om klassifieringen av fabrikerna i Göta och Laxå, beträffande vilka för den förra yrkats uppflyttning till högre klass och för den senare nedflyttning, föreslås, att lokala förhandlingar parterna emellan upptagas för vinnande av överenskommelse. Kan ej överenskommelse vinnas, överlämnas frågan till parternas huvudorganisationer till avgörande inför förlikningsmannen.

3) Rörande s. k. fasta ackorden, sådana de finnas upptagna i avtalen för år 1921, hänvisas till den mellan parterna träffade preliminära överenskommelsen enligt protokollet för den 15 nov. 1921, par. 11; börande vid ackordssatsernas bestämmande för de nya avtalen, vilket bör ske vid lokal förhandling för varje fabrik för sig, motsvarande reducering, som föreslagits i par. 1 här ovan genomföras med iakttagande, att sådana ackord, som under år 1921 visat sig mindre väl avvägda med hänsyn till uppnådd förtjänst och arbetsprestation skola vid ingåendet av det nya avtalet i möjligaste mån vid förhandlingen tillrättaläggas.

4) Vid de fabriker, där Arbetsrådet medgivit utsträckning av den ordinarie arbetstiden, skola arbetarna ställa sig Arbetsrådets beslut till efterrättelse och utöka arbetstiden såsom sålunda medgivits och berättigas dessa arbetare till den i allmänna bestämmelser bestämda ersättningen för oläglig arbetstid.

5) Verktygsersättningen bestämmes till 2:75 pr månad.

6) Godkännes detta förslag från båda sidor, inställas omedelbart alla på grund av avtalstvisten vidtagna stridsåtgärder, och arbetet återupptages och igångsättes fortast möjligt i den utsträckning förhållandena det medgiva. Inga trakasserier få i anledning av konflikten förekomma från någondera sidan.

Skriftliga svar å detta förslag avgivas till förlikningsmannen senast onsdagen den 25 januari, om enighet uppnås eller icke, innehållet av detta förslag hemlighållas för pressen och utomstående".

Tidningen förutspår, säkerligen på goda grunder, att arbetarna komma att avslå förslaget, då ett antagande komme att binda dem för det s. k. nittonde skiftet.

Förlikningskommission även inom tändsticksindustrien och vid småglasbruken! Regeringen har i måndagens konselj beslutat tillsätta en särskild kommission för att medla i arbetstvisterna inom tändsticksindustrien samt vid småglasbruken. Till medlemmar i kommissionen förordnades riksgäldsfullmäktigen S. H. Kvarnzelius, förlikningsmannen i västra distriktet O. E. A. Mellgren och förlikningsmannen i östra distriktet häradshövding E. G. H. Petersson. Hr Kvarnzelius skall såsom ordförande leda kommissionens förhandlingar.

Beslutet fattades på hemställan av statsrådet Schlyter i egenskap av t. f. chef för socialdepartementet. Statsrådet Schlyter anförde:

Mellan vederbörande organisationer hava pågått förhandlingar om nya avtal inom tändsticksindustrien och för de s. k. småglasbruken. Dessa förhandlingar [illegible] till resultat. Då inhämtade upplysningar giva vid handen, att de föreliggande meningsskiljaktigheterna kunna befaras framkalla omfattande arbetsinställelser, anser jag det vara påkallat, att för medling i dessa arbetstvister förordnas en särskild kommission".

Medlingskommissionen har redan trätt i verksamhet och kallat parterna i tvisten vid tändsticksfabrikerna till medlingssammanträde i Stockholm onsdagen den 25 och parterna i småglastvisten torsdagen den 26 januari.

Handelsarbetarekonflikten i Skåne. Handelsarbetareförbundet har enligt Arbetet på söndagen lämnat avböjande svar på förlikningsmannens förslag till lösning av handelsarbetarekonflikten i Skåne, enär arbetarne icke kunde godkänna de lönesatser, som upptogos i medlingsförslaget. Enligt vad förtroendeman J. A. Lundgren meddelat Arbetet, kommer konflikten att skärpas utom i de Skånestäder, där separatavtal träffas. För närvarande råder öppen konflikt i fyra städer omfattande aderton handelsfirmor och 125 arbetare. Härtill kommer ett femtiotal arbetslösa, som avstängts från understöd på grund av arbetslöshetskommissionens beslut. Vidare omtalade hr Lundgren, att i slutet av denna vecka en konferens kommer att hållas i Kristiania med ombud för Sveriges, Norges och Danmarks handelsarbetareförbund för behandling av understödsfrågan.

Malmö-målaremästarnas avtalsförslag. Målaremästarna i Malmö ha, som bekant, uppsagt avtalet med nuvarande avdelning av Svenska Måleriarbetareförbundet. Avtalet utgår den 31 mars. Arbetsgivarna ha nu, enligt vad Arbetet erfarit, tillställt arbetarna förslag till nytt avtal och därvid noga följt hr Sydows anvisningar om att riktigt hugga till.

Den nuvarande timlönen, som är kr. 1: 85, föreslås sålunda reducerad med icke mindre än 80 öre eller till 1: 05. Övertidsarbetet, som betalas med 50 och 100 procent, vilja arbetsköparna ha ut för 25 och 50 procent. Slutligen vilja målaremästarna ha arbetstiden förlagd mellan halv 8 f. m. till 6 e. m., mot att den f. n. är mellan halv 8 f. m. till 5 e. m.

Söndagen den 5 februari konferera de skånska måleriarbetarna i Malmö Folkets hus för att överlägga om situationen.

Reparatörerna vid råsockerfabrikerna i Skåne konferera. Ombud för reparatörerna vid samtliga råsockerfabriker i Skåne höllo på söndagen en konferens i Malmö, vid vilken man beslöt, att protestera mot arbetsgivarnas förslag till nytt avtal, vilket ansågs vara omöjligt att lägga till grund för eventuella förhandlingar.

Yrkets hemligheter avslöjas.

(Forts från sid. 1.)

re den 20 i samma månad. Skolorna för kopparslagare- bleck- och plåtslagare, tapetserare och vagnmakare komma att träda i verksamhet under innevarande år.

Vid sammanträde den 20 sept. 1920 beslöto stadsfullmäktige att från o. m. höstterminen 1920 upprätta en verkstadsskola för ateljésömmerskor. Denna skola tog sin början den 27 samma månad.

Den enligt stadsfullmäktiges beslut den 28 april 1913 anordnade sexdagarsskolan för hemsömmerskor har med hänsyn till 1918 års yrkesskolstadga blivit uppdelad i en verkstadsskola, över vars verksamhet redogörelse lämnas här nedan och en lärlingsskola, om vilken berättelse föreligger i redogörelsen för Stockholms stads lärlings- och yrkesskolor.

Under år 1920 hade verkstadsskolorna endast 278 elever, men 1921 utökades antalet till 391, därav vid höstterminens början 258.

Eleverna, som 1921 begagnat sig av Verkstadsskolans undervisning, voro fördelade på följande yrken:

Mekanisker 86; instrumentmakare 12, möbelsnickare 12, smeder 14; elektriska montörer 11, elektromekaniker 15; bleck- och plåtslagare 16, urmakare 14, guldsmeder 12, vagnmakare 10, kopparslagare 10, skomakare 14, ateljésömmerskor 12 och hemsömmerskor 20. Att icke elevantalet varit större, är ur många synpunkter beklagligt, och visar att förståelse för skolorna och dess betydelse ännu icke trängt fram bland de unga arbetarna.

Verkstadsskolan för hemsömmerskor är tvåårig med en första o. en andra årsklass. Undervisningen i varje klass pågår 6 dagar i veckan under 41 veckor årligen från kl. 8 f. m. (onsdagar från kl. 10 f. m.) till kl. 4 e. m. (fredagar slutar undervisningar kl. 2,45 e. m., lördagar kl. 3,30 e. m.) med avbrott för raster, sammanlagt 33 3/4 undervisningstimmar per vecka. I läroplanen ingå 5 gymnastiklektioner om 45 minuter.

Föreståndare för samtliga verkstadsskolor har varit yrkesskoldirektören ingenjör G. Kongad[illegible]

Verkstadsskolorna äro, som redan nämnts att betraktas som förberedande skolor för elever som önska inträde vid

lärlings- och yrkesskolorna.

I lärlingsskolornas vanliga kurser under 1921 har deltagit sammanlagt 388 elever och i dess särskilda kurs för äldre har elevantalet under samma tid varit 473.

Lärlingstiden för husligt arbete pågår 2 år med 35 veckor årligen och 8 tim. per vecka samt lärlingsskolar för murare 2 år, 25 veckor årligen med ävenledes 8 tim. per vecka. Övriga lärlingsskolor pågå 39 veckor årligen i 2 år, 9 tim. varje vecka. Därjämte finnas lärlingsskolor för rörläggare, 35 veckor, och bleck- och plåtslagare 33 veckor årligen i 2 år, men äro dessa i brist på elever ej i verksamhet. Vidare komma lärlingsskolor att anordnas för kopparslagare och hattmodister under år 1922. Desutom ha anordnats 5 frivilliga språkkurser för lärlingsskolornas elever.

Vid yrkesskolans ämneskurser har antalet elever varit 83, fördelade på 7 yrkesgrupper.

Såväl lärlings- som yrkesskolorna komma under innevarande år att fortsätta sin verksamhet och även delvis utöka sina kurser att omfatta flera läroämnen. Det vore önskligt att dessa kurser med lite mera intresse omfattades av de yng e yrkesarbetare som kunna ha avsevärt gagn därav.

Verkstadsskolorna börja nya kurser redan den 16 februari.

Dessa kurser, som meddela förberedande undervisning för mekaniker, smeder, arbetare inom mindre mekaniska verkstäder, sadelmakare och tapetserare som äro nybörjare inom resp. yrken, komma att pågå 5 1/2 månad. Inträdesåldern är fyllda 14 år.

En intervju med R. F. I:s generalsekreterare.

Anser fackföreningsrörelsens revolutionering oundviklig.

MOSKWA 20/1. (Rosta.)
Moskwatidningarna återgiva följande intervju med Röda Fackföreningsinternationalens generalsekreterare, Losovskij, om de närmaste utsikterna för den internationella fackföreningsrörelsen:

"Vad som mest faller i ögonen beträffande den nuvarande fackföreningsrörelsen är det oavbrutet växande revolutionära medvetandet bland de breda lagren av fackföreningsfolket. Det skulle vara ett stort fel att låta imponera sig av de siffror, med vilka Amsterdaminternationalen angiver sina kadrer. Dessa siffror taga ingen hänsyn till den omständigheten, att Amsterdaminternationalen utgör en organisation, som är fullständigt overksam och passiv i fråga om aktiv kamp mot lönesänkningarna och angreppen mot en hel serie av arbetarnas socialpolitiska erövringar. Varje dag övertygas arbetarna allt mera om att endast kampen är i stånd att skaffa dem, om också icke någon fullständig seger, så åtminstone några större eller mindre eftergifter fr. det alltmer i motsägelser invecklade kapitalets sida. Det finnes ej en enda "kompromissande" fackorganisation, varinom ej finnes en målmedveten kärna, vilken alltmer utvecklar sitt inflytande på massan av kamrater. Och tron icke, att propagandan där spelat någon särskild roll. Industrikriserna, lockouterna, arbetslösheten, lönesänkningen och attentatet mot 8-timmarsdagen — allt detta lär arbetarna bättre och fortare än något flygblad eller flammande tal på ett möte. Vi veta väl, att händelserna själva driva in i våra led flertalet av dem, som formellt räkna sig till reformisterna. Massorna gå instinktivt från sina ledare och söka en mera effektiv utväg från sin nuvarande outhärdliga belägenhet.

— Huru förhåller sig den Röda Fackföreningsinternationalen till förekomsten av med dess [illegible] sympatiserande [illegible] inom "kompromiss"-[illegible] internationella förbund?

— Den Röda Fackföreningsinternationalen blandar sig ej alls däri. Arbetarna få upprätthålla sina internationella förbindelser så, som de själva finna för lämpligt. Vi forcera ej händelserna och föra ej någon medveten splittringspolitik. Många mäktiga organisationer, såsom t. ex. de norska fackföreningarna, stå ideellt helt på vår sida, och deras organisatoriska skijande från Amsterdam är en nära framtidsfråga. Enligt de senaste meddelandena från Amerika märkes bland de fackligt organiserade arbetaremassorna en stark splittring. I Jugoslavien, Bulgarien och Ungarn börjar den fackliga rörelsen antaga allt mer revolutionära former. I den mån den borgerliga världen ej är i stånd att uppifrån och nedåt stärka kapitalismens vacklande byggnad o. försöker rädda sin ställning genom ett anfall mot arbetareklassen är en revolutionering av fackföreningsrörelsen oundviklig, såsom en rent automatisk process.

— Tror ni icke, att världsindustrin ännu kan undgå krisen och att detta kommer att slå ned den revolutionära stämningen bland arbetarna?

— Ännu så länge märkas inga som helst tecken till förbättring av de industriella konjunkturerna. Ty en sådan skulle ju giva sig till känna genom uppsving på varumarknaden, efterfrågan på arbetskraft, höjande av prisen på varor och höjande av arbetslönerna. Vi se motsatsen: arbetslöshet, lockout, fattigdom och elände.

— I vad mån äro de av den Fackliga Internationalens fiender framslungade anmärkningarna mot dess underordnande under Kommunistiska Internationalen berättigade?

— Detta är rent nonsens! Vi ha vår representation i Kommunistiska Internationalen, och det händer tvärtom ofta, att vi framträda och handla enhälligt; men detta ändrar ej ett jota eller minskar den Röda Fackföreningsinternationalens självständighet, som fullföljer sina särskilda uppgifter och som i främsta rummet uppställt som sin uppgift arbetaremassornas fackliga intressen."

ARBETAREN
Redaktör:
FRANS SEVERIN.
Redaktion och Expedition:
LÄSTMAKAREGATAN 29
(vid Oxtorget)
Postadress:
Box 399, Stockholm 1.
Telegramadr.:
ARBETAREN.
REDAKTIONEN:
Redaktörens mottagningstid kl. 3—4 em.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionssekreterarens mottagningstid kl. 12—2 och 6—7 em.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 45.
Notisavd. öppen fr. kl. 10 fm. till 2 natten.
Allm. tel. Norr 186 34, Rikstelefon 126 43.
Redaktionen stängd lördagar.
EXPEDITIONEN:
Öppen från kl. 9 fm. till kl. 6 em.
Lördagar stänges Expeditionen kl. 4 em.
Allm. telefon Norr 189 48, Rikstelefon 126 23.
FAKTORN:
Allm. telefon Norr 185 92.
Tryckeri-A.-B. Federativ, Stockholm, 1922.

Stockholm den 24 jan.

Borgarnas understödsprinciper.

Även om det från arbetarehåll kan medgivas att det offentliga understödet skall indragas för dem, som nedlagt arbetet och förklarat strejk (vi leva ju i ett borgerligt samhälle), så skulle det helt enkelt leda till orimligheter att godkänna den tolkning, som högerpressen och i vissa fall även arbetslöshetskommissionen vill ge den samhälleliga neutraliteten till arbetsstriderna. Att indraga det offentliga understödet för samtliga inom en bransch, så snart som en strejk utbryter inom denna bransch, är i själva verket så absurt, att man med den motiveringen logiskt skulle kunna kräva hela understödsverksamhetens upphörande.

Anledningen till att understödet indrages är ju nämligen inte strejken i och för sig utan den omständigheten att understödstagaren [illegible] billigare pris än arbetets förre innehavare. Så gott som alla nutida strejker äro en följd av arbetsgivarnas lönenedpressning. Vägran att gå med på löneförhöjning föranleder i nuvarande situation inga strejker, om det nu över huvud taget framställes ett enda krav på löneförhöjning från arbetarna. Å andra sidan inträffa helt säkert inga strejker om icke arbetsgivarna söka nedpressa lönen. Först då arbetarna vägrat att utföra arbetet för den lägre lönen lämna de arbetet och platserna bli lediga, och givet kunna de andra arbetare, som skickas dit av arbetsförmedlingen endast påräkna arbete, om de vilja arbeta för den lön, som platsernas förra innehavare försmått. Det är naturligtvis meningen, då de skickas dit, att de skola utföra arbetet för den lön, som de förutvarande kollegerna på platsen avvisat. Motiveringen för understödets indragande är alltså ovillkorligen understödstagarens vägran att utföra arbetet billigare än den förre innehavaren av arbetet.

På detta sätt finnas i själva verket alltid lediga arbetsplatser. Om en arbetsgivare betalar sin arbetare exempelvis 1 kr. i timmen, och en annan erbjuder sig att utföra arbetet för 50 öre i timmen, så skall arbetsgivaren i 99 fall av 100, under förutsättning av lika duglighet och lämplighet, antaga den billigare arbetaren. Och sedan arbetsgivaren antagit sin nye arbetare är det för arbetsförmedlingen endast att skicka dit ytterligare en man, som bör erbjuda sig att utföra samma arbete för 25 öre i timmen, o. s. v. Detta kan utan hinder av någon formell logik fortgå hur länge som helst, ty sedan lönen sjunkit till ingenting kan arbetaren erbjudas arbete mot att till arbetsgivaren erlägga en viss betalning.

Det hela låter sig ju arrangera under för den borgerliga "rättskänslan" tilltalande former' ty vad hindrar arbetsgivaren att hos arbetsförmedlingen rekvirera folk, och då de anlända till arbetsplatsen erbjuda dem arbete till ett pris, för vilket han är säker på att ingen människa arbetar? Den formella anledningen att indraga understödet inställde sig ju så omedelbart, och skulle arbetsgivaren eventuellt ha förräknat sig och den av arbetsförmedlingen sände arbetaren verkligen taga arbetet till det erbjudna priset, så har han ju endast att dagen efter dekretera en lönereducering.

Vi kunna inte inse vad det är som hindrar ett dylikt förfaringssätt, ty några gränser, inom vilka betalningen av arbetskraften skall röra sig, finnes oss veterligen inte lagligen fastslagna. Den arbetslöse har absolut, enligt den borgerliga principen för utbetalning av understöd, förverkat rätten till understöd, så snart han vägrat antaga erbjudet arbete, utan hänsyn till vilket pris detta arbete erbjudits till. Inte ens understödet eller nödhjälpslönerna kunna tjänstgöra som riktpunkt, ty dessa ha ju enligt arbetslöshetskommissionens eget förslag lönerna å den fria arbetsmarknaden till riktpunkt. Voro de löner arbetsgivaren erbjöd lägre än understödet, så hade man ju endast att sänka understödet och de riktiga proportionerna hade åter uppnåtts.

Efter dylika principer är det som överklassen vill ha den offentliga understödsverksamheten att arbeta, d. v. s. dess förslag skulle i så fall endast vara en mycket genomskinlig förevändning för understödets fullständiga indragande. Det är en annan sak om överklassen verkligen menar allvar med sina förslag, om den verkligen är lättsinnig nog att handla efter principen: efter oss syndafloden. Ty att de eljest mycket tåliga svenska arbetarna skulle låta sig nöja även med detta är väl i själva verket mera än vad t. o. m. den bortskämda överklassen vågar hoppas.

F. S.

Priset för den s. k. lilla almanackan.

har för år 1923 av k. m:t bestämts till 25 öre. Priset för lilla almanackan är som bekant f. n. 35 öre.

Töcksfors träsliperi nedbrunnet.

Töcksfors träsliperi, tillhörande Stranne & Söners A/B i Uddevalle, nedbrann på måndagsnatten till grunden. Fabriken var försäkrad för 100,000 kr., men skadorna beräknas vida överstiga denna summa. Orsaken till branden var elektrisk kortslutning. Fabriken har icke varit igång på ett halvt år.

Arbetaroppositionen i Sovjetryssland.

Vi denna rörelse eftersträvar.

II.

Skillnaden mellan Arbetareoppositionen och de härskande politiska lagren ligger icke blott i olika uppfattning om de fackliga organisationernas roll. Motsatsen ligger djupare, heter det.

Det var nionde partikongressen som skillnaden trädde skarpt fram i dagen och detta vid behandlingen om frågan: individuell eller kollegial ledning av fabrikerna och företagen. "Det är karaktäristiskt, heter det, att endast fackorganisationernas representanter uppträdde för den kollegiala ledningen, d. v. s. för en struktur efter ena klassorganisationer. Mot dem uppträdde partiets ledande spetsar, som vant sig vid att betrakta alla företeelser från den sovjetbyråkratiska politikens synpunkter".

Fackföreningsfolket, arbetarna således, ville ibehålla den kollegiala ledningen, som lämnade kontrollen av företagen i arbetarerepresentanternas händer, medan politikerna, som mera konsekvent ville tillämpa diktaturens, centralismens och den militära disciplinens system, genomdrev individuell ledning av företagen, därmed sättande en liten diktator över arbetarna på varje arbetsplats, och därmed allt mera undanträngde arbetarna från delaktighet i själva det revolutionärt uppbyggande arbetet.

Den individuella ledningen, säger Kollontay, är bourgeoisiens ledning, "blod av den individualistiska världsåskådningens blod". Den individuella ledningen representerar den från kollektiviteten avsöndrade viljan "början av statens självhärskare ända till självhärskande diktatorer i fabriken, det är borgerliga tankevärldens högsta vishet". "Den borgerliga världen tror ej på kollektivitetens inre kraft. Den är vand att förvandla denna "massa" till en lydig skock och med sin individuella vilja driva denna skock dit, varthän ledarna anse det nödvändigt.."

"Arbetareklassen och dess andliga företrädare veta däremot, att klassens uppgifter endast kunna förverkligas genom det kollektiva, gemensamma arbetet, endast genom arbetarnas gemensamma ansträngningar"... "blott den som är förbunden med produktionen kan giva den nytt liv, en ny själ. Frångåendet av denna kollektivitetens princip vid ledandet av produktionen var en av vårt partis eftergifter, var en avvikelse från den del av vårt klassprogram, som vi i revolutionens första period så glödande försvarat."

Skriften utvecklar hur byråkratien förkväver de undre skikten, som nu genom oppositionen kräver "möjlighet till fri verksamhet, för yttrandet av sina initiativ".

Med proletariatets diktatur tycks denna opposition mena något helt annat än den partidiktatur, som nu utövas. Oppositionen tror på nödvändigheten av diktaturen, men det skall vara en diktatur, som förvaltas av arbetarnas stora massa. Och det är genom denna massa, som också det positivt skapande återuppbyggandet skall ske.

"Vem skall förverkliga den skapande kraften i proletariatets diktatur på det ekonomiska uppbyggandets område? Skola de göra det, som till sin struktur äro klassorgan, som äga livaktiga förbindelser med produktionen, d. v. s. industriförbunden, eller sovjetapparaten, som är avskuren från det omedelbara livet, avskuren från ekonomisk produktiv verksamhet, och som därtill till sin sociala struktur ännu består av helt skilda klasselement. Däri ligger grunden till motsättningarna. Arbetaroppositionen kräver det förra. Men vårt partis spetsar stå, liksom också alltid deras teser i mindre viktiga punkter särskilja sig, i rörande enighet för det senare."

Oppositionen betonar således, att uppbyggandet av den nya produktionsordningen måste verkställas av producenterna genom deras organisation, och till följd därav stämplar den det politiska sovjetsystemet, såsom varande odugligt till detta. Men oppositionen ser icke att så länge man accepterar ett politiskt herravälde, så länge kommer detta politiska herravälde i synnerhet när det etableras som en diktatur, att blanda sig i alla angelägenheter på alla livets områden och i sina händer söka centralisera all verksamhet för att det icke skall uppstå någon makt vid sidan av denna politiska diktatur, som kan bli farlig för densamma.

Det är alldeles uppenbart, att om den politiska diktaturen tillät de fackliga organisationerna, arbetarnas producentsammanslutningar, att självständigt handhava och organisera produktionen, samhällets materiella grundval, så skulle denna producentorganisation inom helt kort tid bli så mäktig, trots att den icke hade några bajonetter att stödja sig på, att den kunde bli den politiska diktaturen övermäktig, något denna naturligtvis aldrig vill riskera. Men därför att den icke vill riskera detta, kan den heller icke gå in på Arbetaroppositionens krav om arbetarnas förvaltning av produktionen genom sina organisationer.

Här uppträder ett motsatsförhållande som icke kan förlikas. Antingen tillåtes arbetarna att genom sina organisationer bygga upp en produktionsorganism och därigenom vinna en maktposition, varigenom de när som helst kunna diktera diktaturen sin vilja i avgörande samhällsangelägenheter, eller också kommer den politiska diktaturen svartsjukt att vaka över sin maktställning och icke tillåta någon dylik rivaliserande arbetareorganisation. Det senare är det som i verkligheten inträffat i Ryssland. De politiska härskande bolsjevikerna stämpla Arbetaroppositionen som antirevolutionär, som en förvillelse, som en syndikalistisk dumhet och de tillåta icke längre medlemmar av denna opposition, att tillhöra det kommunistiska partiet. De till och med stoppa oppositionsmännen i fängelserna tillsammans med de verkliga syndikalisterna och andra oppositionella element.

Möte med Järnvägsmännens skofabriksförening i Jönköping.

Intimt samarbete med Kooperativa Förbundet planeras.

Järnvägsmännens skofabriksförening hade extra sammantr. i går i Jönköping. Föreningens ställning [illegible]ade sig relativt god, och alla utsikter till framgång förelåg, trots att bristen på kapital i vissa avseenden vållat svårigheter. För att säkerställa omsättningen och en ökad tillverkning beslöts att [illegible] ernå uppgörelse med den kooperativa rörelsen, i och för ordnandet av försäljningen av fabrikens skor.

Dessutom beslutades vissa stadgeändringar, som befunnits nödvändiga, med anledning av beslutet ovan. Av allt att döma, tyckes järnvägsmännen ha lyckats bra med övertaget av produceringen av denna för [illegible] så viktiga konsumtionsvara, och fick osökt den föreställningen, att [illegible] arbetarna lagt ännu ett bevis till [illegible] inga andra, att de även i kristider [illegible] överta och leda produktionsföretag.

Arbetslösheten och dess bekämpande i Norge.

Nödhjälpsarbetarnas löner och understödet högre än här.

Arbetslösheten i Norge blir ständigt allt större och större.

I september var antalet arbetslösa 26,000, i oktober 30,000, i november 32,700 och i december 39,000. Omkring 10,000 arbetare äro sysselsatta med s. k. nödhjälpsarbete. Då emellertid lönerna för detta arbete äro eländigt usla och arbetet för mångas vidkommande av kort varaktighet och räknar man dessa "nödsarbetare" till de arbetslösas skaror kommer man upp till 50,000 arbetslösa i Norge.

När siffrorna för januari en gång föreligga, skall det otvivelaktigt visa sig att även under denna månad har de arbetslösas antal betydligt utökats.

Under endast en vecka i innevarande månad steg de arbetslösas antal i Kristiania från 6,990 till 9,003.

Från myndigheternas sida har hittills litet åtgjorts för att bekämpa denna alltmer omkringgripande arbetslöshet med ty åtföljande nöd. Som förut nämnts är endast 10,000 anställda vid "nödsarbetena". Staten beviljade för en tid sedan bidrag till det kommunala nödhjälpsarbetet, men bidraget sattes så lågt som till endast 2 kronor pr dag, och med bestämmelsen att av detta till ogifta utbetaltes endast 12 och till familjeförsörjare högst 14 kronor per vecka.

En del kommuner, däribland Kristiania betalte en tid 12 pronor per dag vid sina nödhjälpsarbeten. Nu är daglönen vid nödhjälpsarbetena nedsatt till 10:50 i dessa kommuner och många andra betala i regel endast 8:— kronor pr dag.

Även staten har satt igång en del "nödsarbeide" vid väg- och bananläggningar.

Arbetet utlämnas på ackord och en förskottslön varierande mellan 80 öre och en krona pr timma utbetalas. Som bevis på huru arbetarnas nödtillstånd utnyttjas till att pressa ner lönerna kan meddelas, att den vanliga förtjänsten vid väg- och banbyggnadsarbete förut har varit 18, 20 och 25 kronor per dag. *)

I en del kommuner utbetalas också så kallad "understöttelse" till de arbetslösa, som icke erhålla nödhjälpsarbete. Understödet varierar allt efter familjens storlek, från 18 till 30 kronor per vecka, vilket är vare sig att leva på eller dö av.

Trondhjems kommun upptäckte att det var "omoraliskt" att utbetala understöd, utan att något arbete blev utfört, och kommunen satte därför igång med en ransonering av nödhjälpsarbetet, så att de arbetslösa varje vecka måste utföra ett arbete motsvarande understödets värde — timlönen naturligtvis beräknad efter nödhjälpsarbetestariff.

Fackorganisationerna ha under loppet av 1921 utbetalat cirka 12,000,000 kr. till sina arbetslösa medlemmar och arbetslöshetskassorna få av staten hälften eller en tredjedel av de belopp, de utbetala, men så stå också arbetslöshetskassorna under statskontroll.

En kunglig kommission har en längre tid varit sysselsatt med att utreda frågan om det offentligas övertagande av hela arbetslöshetsförsäkringen — dess betänkande och förslag väntas snart föreligga färdigt.

Alfr. M. Nilsen.

*) Oss synes dock som om de arbetslösa och nödhjälpsarbetarna i Norge leva under betydligt bättre villkor än deras klass- och olycksbröder i Sverge. Här tillåter man sannerligen inte nödhjälpsarbetare att förtjäna vare sig 8 eller 12 kronor per dag.

Red.

Influensaepidemien

Sjukdomen något på retur i Stockholm.

STOCKHOLM, måndag. (TT).

I influensa avledo tidigt på måndagsmorgonen ytterligare tvenne patienter å Epidemisjukhuset. De döda äro kvinnor i resp. 80- och 30-årsåldern. På måndagen uppgick antalet influensasjuka på detta sjukhus till 139. Under söndagen intogos 6 patienter och under lördagen 23. Mellan lördagen och söndagen inträffade som bekant 4 dödsfall.

En ganska betydande nedgång i antalet sjuka har förmärkts bland telefonister och spårvägsmän. Vid rikstelefon voro på måndagen sammanlagt cirka 120 telefonister sjuka i influensa, under det antalet i lördags uppgick till 140. Vid allmänna telefon ligga 110 sjuka. Antalet har alltså här minskats från 152 i söndags. I lördags var antalet uppe i 174.

Från aktiebolaget Stockholms spårvägar meddelas, att enligt senaste rapport 226 spårvägsmän ligga sjuka. Den 18 dennes var antalet 253. Högsta siffran har varit 293.

Antalet kvarliggande influensasjuka vid till armén hörande truppförband utgör enligt senaste till arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse ingångna rapporter sammanlagt 5,017. Dessa fördela sig arméfördelningsvis sålunda: första arméfördelningen 597, andra 885, tredje 748, fjärde 590, femte 661, sjätte 923, Bodens trupper 510 och Gottlands trupper 103 sjuka.

Inga nya dödsfall, utöver de fyra förut inträffade, ha inrapporterats.

De svårast hemsökta regementena synas f. n. vara Norrbottens regemente, 332 sjuka, Västerbott. regemente med 275, Hälsinge regemente med 253, Kalmar regemente med 240 och Upplands infanteriregemente med 232.

Av rapporterna från de olika regementena att döma, synes epidemien nu vara stadd på retur.

Statsanslag till Linnésällskapets tidskrift.

Svenska Linnésällskapet hemställer om ett statsanslag på 2,000 kr. för sin tidskrift.

Sällskapet påpekar, att de viktiga uppgifter, som åligga sällskapet — såsom det fullständiga återställandet av den Linnéanska trädgården i Uppsala, inköp av samlingar för det blivande Linnémuseet m. m. — kräva mycket betydande utgifter. Utan statens bistånd befarar sällskapet att ej kunna utge sin årsskrift.

PRESSOPINIONEN

Kommunernas rätt att använda en del av de nu för kontanta understöd avsedda anslagen såsom tillskott till kommunala nödhjälpsarbeten försvaras av Smålands Folkblad som framhåller:

Vi hade verkligen trott att de som allra livligast förorda en förnuftig användning av statens nödhjälp, utan allt för mycket övertalning skulle kunna förmås inse hur välbetänkt den av socialministern förordade decentraliserande utvidgningen av nödhjälpsarbetenas omfattning, ledning och bekostande är. Men det sitter hårt åt ibland, innan en enkel sanning fattas. Så även här. Dock hoppas vi att slutet trots allt skall bli gott. Och kan det i någon mån göra våra linjer mera sympatiska på liberalt håll, skola vi gärna instämma i att det vore bättre att använda statens pengar till understöd åt egnahemsbyggen än till beställningar "som en sorts premiering av den mindre väl skötta och mera bråkiga industrien på den lojalas bekostnad", vilket D. N. synes befara vara socialministerns avsikt.

Det är att hoppas att regeringen fasthåller vid sin mening. Den enstämmighet med vilken Skogssällskapets byråkratiska ledning av nödhjälpsarbetena fördömts, och den enighet med vilken de arbetslösas kongress krävde att kommunerna i större utsträckning skulle själva få omhänderhava nödhjälpsarbetena ge i själva verket det starkaste stöd för decentraliseringstanken. Det är ju rent av med ovederläggliga bevis styrkt att Skogssällskapet är komplett odugligt att leda arbetena, och att inte på långa håll det arbetsresultat uppnås ur de givna anslagen som skulle ha uppnåtts under kommunal ledning och arbetenas utlämnande åt kooperativa arbetslag. I den här berörda frågan torde regeringen kunna vara säker på hela den svenska arbetareklassens sympati.

Även St. D. sysselsätter sig med arbetslöshetsanslagen och framhåller med vanlig anspråkslöshet:

Högerns partimotioner i ämnet se dock denna fråga betydligt djupare och hävda den riktiga uppfattningen, att det här gäller att söka avlägsna själva roten till det onda. De föreslå därför, att först och främst sådana åtgärder böra vidtagas, som indirekt hjälpa näringslivet i dess strävanden att komma på fötter igen. Ty om icke så sker lönar det sig föga att kasta ut pengar för att söka bekämpa arbetslösheten. Denna blir då allt värre och värre, och det hela urartar hastigt till rent självbedrägeri och spegelfäkteri.

Kapitalistpressen tar sig. Nu föreslå, enligt denna, kapitalisterna själva åtgärder mot själva roten till det onda varav tiden lider, d. v. s. det kapitalistiska samhällstillståndet. Det förefaller t. o. m. oss vara en något väl långt driven självförnekelse av kapitalisterna att föreslå sitt eget avskaffande.

Att politik är ett spel med falska kort, är en gammal sanning, som ånyo bekräftas i dessa dagars Sverge, förklarar F. D. P. och fortsätter:

Hur lojal och skenbart välvillig, som den borgerliga riksdagsmajoriteten framträdde gent emot regeringen under remissdebatten, så tyder ändock vissa tecken på, att man både på liberalt och högerhåll strävar till en samling för att vid ett lämpligt tillfälle låta den socialdemokratiska mohren gå och i stället bilda en borgerlig koalitionsministär.

Månne detta är riktigt. Eljest äro ju borgarna samt och synnerligen mycket nöjda med regeringen, och enligt den socialdemokratiska pressen var kritiken under remissdebatten mera å ämbetets vägnar.

Vårt land förfogar kanske över ett par personer, vilka skulle kunna ifrågakomma som dess representanter vid överläggningar av den art som de till Genua beramade menar G. H. T. och föreslår:

Men ingen kan tänka igenom uppgiftens art utan att namnet på den för uppdraget mest lämpade giver sig alldeles av sig själv. Man behöver knappast skriva ut det. Det kan icke råda den minsta tvekan om att hr Marcus Wallenberg är den, som bäst skulle kunna tillvarataga Sverges intressen i Genua.

I grund och botten kan det väl vara skäligen likgiltigt vem som reser till denna nya komedi, ty det är ju i alla fall världsfinansen som bestämmer takten, men den Wallenbergska kungligheten synes ändå inte endast vara ett foster av Artur Engbergs fantasi.

Är icke en beskattning av lyxen just nu nödvändig?

Ha våra styrande alldeles förbisett denna inbringande inkomstkälla?

De senast gångna veckorna ha måhända öppnat ögonen på åtskilliga för den oerhörda lyx, som snart sagt på alla områden framträder, och undrat varthän det skall bära hän, om icke någonting åtgöres för att stävja denna yppighet, detta överflöd, i en tid, då mer än halva mänskligheten svälter. Man tycker, att alla skulle framför julskyltningsfönstren ha insett den fruktansvärda oförrätt, som begås mot samhällets fattigaste, genom dessa lyxorgier, i vilka alla lager med nyfikenhet deltogo; man tycker att förnuftet skulle tala till lite var. Men tvärtom: i stället följer man hopen, beskrattar och beskådar lystet den utställda härligheten, ehuru det är ett brott begånget därmed mot alla svältande människor .

När man — för att därigenom i någon mån kunna lindra den rådande nöden — skall diskutera möjligheten om åtgärders vidtagande för inskränkning av yppighet och överflöd, må emellertid först meddelas, att det icke är första gången i historien denna fråga varit påtalad; tvärtom utfärdades redan 1489 stränga stadgar mot "krumsnidningar och fabalas samt mot sventjänarnes uthuggna kläder", vilka oseder "lände Gudi till stor vanheder och hela Svea rike till fördärv".

Likaså ansåg man under Gustav II Adolfs, drottning Kristinas och efterföljande regeringar, att de långvariga krigens bankrutterande verkningar, skulle förminskas genom förbud mot yppighet och överflöd — och kanhända man hade rätt. Vid riksdagarna yrkades nämligen titt och tätt, i synnerhet av prästeståndet, men jämväl även av ridderskapet och adeln, att stränga författningar måste utfärdas mot överflödig ståt och förtäring vid gästabud o. s. v. i denna anda 1664; det förnyades och skärptes 1668 — och sedermera ha förordningar i detta hänseende antagits och upphävts vid upprepade tillfällen, ända fram till 1794, då förbud till och med utfärdades mot förtäring av kaffe, som ansågs vara en lyxartikel. Men härmed gingo veder- [illegible] börande med konun[illegible] i spetsen tvivelsutan för [illegible]ungt; överträdelserna gjorde nä[illegible]gen snart förordningen till en full[illegible]ständig parodi.

Man kan ej heller påstå, att förordningarna under dessa tre, fyra århundraden voro enbart av odelad lycklig karaktär — och Hans Järta påvisar också 1816 i ett utlåtande till konungen deras mången gång ganska vaga natur — men man kan likväl icke underlåta att framhålla, att man redan under tidigare tider haft ögonen öppna för överflödets och lyxens nationalskada — och kanhända vore det ingen gång för tidigt, att ett återuppvaknande snarast komme till stånd.

Såsom redan inledningsvis påpekades står man för närvarande å ena sidan mitt uppe i det mest raffinerade överflöd, som torde hålla samma kurs ännu länge, och å den andra, den största nöd, man gärna kan tänka sig. Arbetslösheten är mera kännbar och omfattande än någonsin förr. Såväl allmänna som enskilda åtgärder — och av ingalunda obetydlig beskaffenhet — förmå endast lindra den bittraste nöden, den mest i ögonen fallande: tusen och åter tusen gå fortfarande för varje dag i den dödligaste ångest för att mitt i vintern bli utan tak över huvudet för natten, och för maten — och likadant kommer det tvivelsutan att bli ännu flera år framåt. Vore det då icke skäl, mest av vederbörliga styrande, för att täcka något hål i den stora bristens vävnad, att taga under övervägande, om icke en beskattning av överflöd och lyxen voro på sin plats?

Redan under socialismens första skede här i landet, begynte vissa stormandar, bland andra den bekante och ofta omtalade Atterdag Wermelin, att föra en intensiv agitation mot lyxeländet. Man ville däri, i början av 1880-talet, se en av orsakerna till den fattiges fruktansvärda fattigdom. Men sedan dess har detta målmärke försvunnit, åtminstone för dem, som då voro med. De slåss i stället endast på fåfängans, d. v. s. parlamentarismens marknad.

Här är icke platsen att uppritа konturerna för en dylik åderlåtning av den förmögnare, kapitalägande klassen. Det må de styrande göra. Vi ha endast velat framkasta det spörsmålet till dem det vederbör: om icke rent av en lyxbeskattning för närvarande är nödvändig?

Tiden tyckes kräva dess snara lösning.

Junius.

Anmälan till J. O. mot Sundbybergspolisen.

Förklaring från kommissarie Sohlberg infordras.

J. O. har infordrat förklaring från [illegible] E. Sohlberg i Sundbyberg med anledning av en anmälan mot denne av urhandlaren S. Vesterberg i Sundbyberg.

V. gör gällande, att poliskommissarien den 19 nov. i fjol utan anledning låtit genom en polisman med hot om anhållande och begagnande av våld föra klaganden till polisstationen, där han underkastats upprepade förhör över sina privata, fullt lagliga angelägenheter, innan han efter ungefär 5 1/2 timmars tid åter erhållit friheten. Vidare skall Sohlberg enligt anmälan ha låtit verkställa husundersökning i klagandens bostad och tvingat honom att under polisuppsikt från sitt bankfack avhämta sitt guldmyntsinnehav.

Klaganden anhåller, att J. O. måtte ställa poliskommissarien under åtal för tjänstefel.

Norrlands statsarbeten.

Sysselsätter f. n. över 8,000 personer.

Till belysande av hur statens nödhjälpsarbeten i Norrland bedrives, har arbetschefen för dessa arbeten tillställt pressen en redogörelse för senast gångna halvåret, ur vilken vi, efter N. N., medela följande:

Lejonparten av administrationskostnaderna gå givetvis till löner m. m., vid arbetschefsexpeditionen 134,356 kr., vid avdelningskontoren 116,525 kr., för ledningen å arbetsplatserna 260,561 kr. Sammanlagt uppgår administrationskostnaden till ungefär 13 1/2 procent av samtliga kostnader. En betydande del av dessa administrationskostnader måste betraktas som engångs- och startkostnader. Då en del av personalen är tagen från Mellan-Sverge har icke så litet gått till de anställdes resor.

I löner till arbetarna ha utbetalats 2,621,419 kr., för körslor 100,000 kr., i familjeunderstöd 233,143 kr. Denna del av omkostnaderna uppgår till 78,43 proc. I genomsnitt har lönen per dag och arbetare gått till kr. 5.24 samt familjeunderstödet till 47 öre.

Förrådet har slukat 8 proc. av kostnaderna. Dit räknas arbetsredskap för 344,656 kr., intendenturmaterial för 132,247 kr., förbrukningsmateriel för 234,181 kr. o. s. v.

Norrlands statsarbetens budget för juli—december uppgår till ungefär 4 1/2 milj. kr. För närvarande äro 8,341 arbetare anställda.

I. W. W.-man som inte vill mottaga nåd.

"Då jag ej är brottslig, kan jag ej mottaga benådning".

Howard D. Welton, en f. d. soldat, som för närvarande avtjänar fjorton års straffarbete, dömd under den kriminella syndikalist- och antianarkistlagen, har i dag vägrat mottaga nåd. Denna erbjudan, skriver han, kom till honom från domare George Samuels av Oakland, samma domare, som dömde honom och fem andra kamrater till fängelset. Han vägrar, därför att ett mottagande av nåd skulle betyda detsamma som att erkänna sig skyldig.

Welton sände sitt brev till domare Samuels. Han var dömd för några veckor sedan i Oakland för kriminell syndikalism. Juryn rekommenderade ett milt straff, men domen blev det högsta enligt lagen — fjorton år. Under rättegången vore de sex anklagade ej biträdda av någon advokat. Målet blev förelagt juryn i ett tal av Welton. Detta tal var ett ljungande försvar av I. W. W.

I brevet till domare Samuels, skrivet i fängelset San Qentin den 4 december 1921, skriver Welton.

"Den dag jag mottog min dom av eder, erhöll jag genom en rättstjänare edert budskap. Som det var delgivet mig, innehöll det en erbjudan, att om jag vill skriva till eder härifrån och anhålla om nåd, ni skulle se till, att jag erhöll rätt därtill. Jag har ej hitintills skrivit till eder, därför att jag var tvungen att överväga saken. Efter att ha noga övertänkt den under min vistelse här har jag kommit till följande beslut: Jag finner, att det är mig omöjligt att begära eller mottaga nåd om den skulle erbjudas mig, ej ens villkorlig sådan.

För det första: att begära eller mottaga nåd innebar från min syn på saken ett erkännande, att jag begått ett brott. Då jag ej är brottslig, är det mig omöjligt, även då friheten erbjudes, att falskligen erkänna ett brott.

För det andra: i de män med vilka jag blev anklagad och dömd, har jag funnit några av de finaste och ädlaste gentlemän, lika litet skyldiga till något brott som jag är. Om jag skulle få friheten, måste de också erhålla den. Om de skola förbli instängda här under de bästa åren av sina liv, så skall även jag stanna. Jag kan ej, även om jag kunde erkänna mig skyldig inför dem och inför mig själv taga mot friheten så länge de måste stanna här.

Som ni vet, och som varje tänkande man som följt vår strävan måste veta, var vårt "brott" det, att vi arbetade för en ändring i det nuvarande idiotiska samhällssystemet genom fredliga, legala och effektiva metoder. Genom den industriella unionismen sträva vi att åstadkomma en sådan ändring, och däri består vårt "brott", enligt den i dag härskande klassens mening.

Jag är en dömd brottsling, fattig och i mångas ögon vanhedrad, men ändå skulle jag icke vilja byta plats med eder om jag hade tillfälle eller makten till det.

Var god och tag ej dessa ord som en personlig förolämpning eller skymf. Så är ej meningen. För egen del är det min fasta övertygelse, att jag strider tillsamman med miljoner rättänkande män och kvinnor världen över, en ärlig strid för mänsklig lycka som kommer att vinnas lika säkert som striden för avskaffandet av negerslaveriet vanns, trots Dred Scotts domar. Och då den dagen kommer — och den kommer — skall jag bliva befriad inför den allmänna opinionens domstol under det ni kommer att dömas.

Men likväl är det ju endast kroppen, som kan fängslas. Min tanke är fortfarande lika fri som den alltid varit. Men om jag skulle spela falskt mot mig själv och min övertygelse blev min själ bunden med bojor av stål, och vart jag än skulle gå vore mitt liv en nästan värdelös sak, hur fri jag än var kroppsligen.

Jag vill tacka eder trots allt för edert erbjudande. Jag värderar det och värderar den anda i vilken det framställdes. Och jag hoppas att jag tydligt nog förklarat orsaken, varför jag ej kan mottaga eder erbjudan."

30-årig kvinna häktad för barnamord.

Barnet avdagataget på Allmänna barnbördshuset.

För barnamord häktades på söndagen en ogift 30-årig kvinna. Enligt den på måndagen föreliggande häktningsrapporten hade hon, efter att i sitt hem ha framfött barnet, fått vård på Allmänna barnbördshuset, varifrån man fäst polisens uppmärksamhet på att modern troligen dödat sitt barn. I anledning härav överlämnades hon efter slutad vård till kriminalpolisen och underkastades förhör, varvid hon erkände, att hon en kort stund efter barnets födsel kvävt det. Utredning pågår.

Striden om Amsterdam eller Moskwa.

De norska Amsterdamanhängarna organisera sig.

Striden om Amsterdam-Moskwa har medfört, att de 32 förtroendemän, som förut protesterat mot kommunisternas försök att lösslita Landsorganisationen från Amsterdam nu bildat en organisation under namn: "Fackoppositionen av 1921".

Till styrelse ha de utsett pappersindustriarbetareförbundets ordförande, A. Bratvold; såg-, tomt- och [illegible]arbetareförbundets ordförande, U. [illegible]iksen; sekreteraren i Järn- och Metallarbetareförbundet, H. Jönsson, Norsk Ar[illegible]dsmandsforbunds sekreterare Rickard [illegible]ansson samt sekreteraren i Typografernas förbund, L. Rungstad.

Med detta steg från Amsterdamanhängarnas sida kommer helt säkert den pågående striden inom fackföreningarna att antaga ännu skarpare former. Kommunisterna komma helt säkert att bli rasande över den gåpåareanda om tycks besjäla oppositionen och det dröjer ej länge förrän de svara med ett motdrag.

Alfr. M. N.

Tyska socialdemokratien ville icke revolutionen.

Ville ha kronprinsen att efterträda kejsaren på tronen.

I ett föredrag som förre rikskanslern Fehrenbach hållit i Berlin, har han bl. a. yttrat:

"Kejsaren flydde till utlandet. Kejsartronen störtade och med Hohenzollerntronen ramlade även alla de andra furstetronerna samman. Socialdemokraterna själva ha dock inte velat revolutionen. Ännu på tisdagen och onsdagen alltså de sista dagarna före den 9 nov. yttrade en socialdemokratisk riksdagsman: Vi äro visserligen republikaner, men vi kunna även uppna [illegible] monarkien, ty vi äro demokrater. Vi äro beredda att taga kejsarens äldste son till tysk kejsare. Den nuvarande tyske rikspresidenten Ebert var synnerligen verksam i norra delarna av Berlin för att förhindra revolutionen. Men revolutionen kom ändå, utan att den tyska borgarklassen ställde sig manhaftigt emot den".

Tillhör månne denna ställning II internationalens program.

Arbetsmarknaden i Tyskland försämras.

Lågkonjunkturen endast en tidsfråga även där.

Privat till Arbetaren.

Reichsarbeitsblatt offentliggör en översikt över arbetsmarknaden i december 1921 och skriver:

Ehuru arbetstillgången i december ännu icke hade förminskats, så visar den dock att det hittillsvarande uppsvinget icke vilar på en sund grundval. Det fruktade bakslaget har redan inträtt. Ju mera av de redan gjorda beställningarna som [illegible]ffektuerats ju närmare rycker nödvändigheten av avskedanden och inskränkningar av driften, till följd av arbetsbrist.

En tillbakagång [illegible] beställningarna är att anteckna inom följande industrier: stål- och valsverk, bleckvaruindustrien, lokomotivfabrikerna, elektricitetsindustrien, [illegible]iska industrien, textilindustrien och konfektionsbranchen.

Många [illegible] budet.

Det finnes inte mindre än 61 st. s. k. kardinaler, [illegible]ka nu göra anspråk på att bli [illegible]e. För övrigt är det ett myc[illegible] internationellt sällskap, som om[illegible] 31 italienare, 6 spanjorer, 5 fr[illegible]än, 5 amerikaner, 3 tyskar, 2 [illegible]ikare, 2 polacker, 1 belgare 1 [illegible]re, 1 tschechoslovak, 1 hollän[illegible] 1 portugis, 1 kanadensare, 1 [illegible]an.

Häktad för stö[illegible]rskingring.

För förskingri[illegible] inteckningar på tillsammans 4[illegible]r. har häktats en köpman John [illegible]on-Velin. Han häktades i Finla[illegible] han efter brottet begivit s[illegible] Utredning pågår hos polisen [illegible]terligare ett förskingringsbro[illegible] vilket han anmälts.

Kommunisterna ha icke infriat sitt löfte till Haywood.

De ha underlåtit att betala hans borgensumma, förklarar I. W. W:s försvarskommitté.

William Haywood har sedan många år tillbaka framstått för allmänheten som I. W. W:s huvud. Haywood är en gammal gruvarbetare, som ställt sitt liv i arbetarrörelsens tjänst. Att påstå att han intellektuellt påverkat I. W. W. vore oriktigt, men han har varit en av dess verksammaste agitatorer och hans alltid orädda uppträdande har skaffat honom respekt och beundran.

Under kriget blev han ställd inför rätta tillsammans med en massa andra I. W. W.-medlemmar, bland vilka även voro våra svenska kamrater Ragnar Johansson, Althén och Stenberg etc. Det lyckades I. W. W. att genom oerhörda ansträngningar ställa borgen för en del av de anklagade, så att de kunde vistas i frihet medan rättegången pågick. Denna institution känna vi ju icke till i svensk rättspraxis, men den är vanlig i Amerika. Det ställdes således borgen för följande personer med angivna summor:

E. J. Mc Gosham	5,000	dollars,
J. H. Beyer	10,000	"
Charles Rothfisher	5,000	"
William D. Haywood	15,000	"
L. C. Russell	10,000	"
Hutchinson, California	8,000	"

Förutom dessa borgades det även för en hel del andra, som vi i detta sammanhang emellertid icke ha med att skaffa.

Alla de här uppräknade medlemmarna av I. W. W. ha emellertid avvikit från Amerika, vadan deras kamrater nu få betala de ställda borgenssummorna.

Rent mänskligt sett kan man icke fördöma dessa människor. Haywood dömdes exempelvis till 20 års fängelse, liksom en av våra svenska kamrater. Och de andra till mer eller mindre långa fängelsestraff. Man kan icke döma eller fördöma Haywood för att han icke stannade och tog de 20 åren i fängelse, tillsammans med de andra kamraterna. Ej heller de andra avvikna. Man kan på sin höjd beklaga det.

Saken är ju dock den, att det sitter hundratals och åter hundratals [illegible] I. W. W.-män i fängelserna i Amerika. Dessa hade man icke kunnat sätta borgen för. Det var endast ledarna, som kommit i åtnjutande av denna fördel.

I. W. W:s medlemmar hade lärt sig att se upp till Haywood som en moraliskt stark personlighet. Hans avvikande i hemlighet, utan kamraternas eller organisationens vetskap, måste naturligtvis verka synnerligen moraliskt deprimerande på organisationen. I all synnerhet på alla de, som nu försmäkta i fängelserna.

Men det är en annan omständighet, som hänger samman med Haywoods försvinnande. Han närmade sig kommunisterna, och dessa lovade att betala borgensumman för Haywood. Detta påverkade honom, så att han försvann. Och när Haywood försvunnit återverkade detta på andra, som likaledes försvunno.

I W. W:s allmänna försvarskommitté har i dagarna tillställt oss ett upprop, en rapport om dessa saker, och häri betonas det, att kommunisterna intills avsändandet av rapporten icke infriat sina förbindelser och icke betalt Haywoods borgenssumma.

Haywood vistas nu i Ryssland, bor på ett första klassens hotell och målar falska skönbilder av de ryska förhållandena och sänder dem till Amerika. Ett utdrag är typiskt nog. Han skriver exempelvis: "I Ryssland erhåller varje barn föda, kläder, böcker, nöjen och en verklig uppfostran."

Haywood, sade oss en ryss, som vi talat med om saken, skriver mot bättre vetande. Han bor i ett första klassens hotell. I detta hotel finns inrymt ett bageri, som varje morgon utdelar lite vitt bröd till dem, som äro värst sjuka. Han behöver bara titta ut genom fönstret för att få syn på den kö, som bildats av utmärglade och uthungrade barn och vuxna, som darrande sluka brödsmulorna med ögonen efter hand som de utdelas i otillräckliga portioner. Jag förstår icke, hur en man som Haywood kan sälja sig på detta sätt.

Nå, det är en sak, som Haywood har att göra upp med sitt eget samvete. Vad I. W. W:s allmänna försvarskommitté vill ha ut till offentlig kännedom, det är att kommunisterna icke infriat sitt löfte att betala Haywoods borgenssumma. Och att efter allt att döma kommunisterna heller icke tänka att betala den.

Det är måhända allmänna försvarskommitténs hopp, att ett publicerande [illegible] tillräckligt moraliskt inflytande på kommunisterna, så att de fullgöra sin förpliktelse och befria I. W. W. från skyldigheten att betala åtminstone de 15,000 dollars, som utgöra borgenssumman för Haywood. Vi för vår del vilja bidraga härtill genom publicerande av detta, och vi hoppas, att saken skall ordnas. I. W. W. är så ekonomiskt betungad förut, att det är ett rimligt krav.

Attentat mot norska kisgruvor.

De strejkande beskyllas att vara gärningsmän.

KRISTIANIA, 23 jan. (TT.)

Under några dagar har strejk pågått vid Stordö kisgruvor å Stordö i Västlandet. I lördags natt förövade de strejkande ett dynamitattentat mot gruvornas ångcentral. Alla rutorna i byggnaden söndersprängdes. Vaktmanskapet befann sig vid tillfället icke där, varför ingen människa skadades. Det har utrönts, att tre kg. dynamit använts vid attentatet. Tre av attentatsmännen ha på måndagen anhållits.

Strejken har i dag bilagts, och arbetarna, 180 man, ha återupptagit arbetet. Allt är nu lugnt på platsen.

*

Några bevis för att attentatsmännen finnas bland de strejkande gives inte, och intill dess norska arbetarepressen anländer och bekräftar uppgiften, bör den upptagas med den största reservation.

Ny polisrapport i fosterfördrivningsaffären på Söder.

Den andra polisrapporten rörande den stora fosterfördrivningsaffären inlämnades på måndagen till poliskammaren. Förutom fru Falk, som hålles häktad, äro nu ytterligare 12 personer inblandade. Den nya polisrapporten innehåller utredning i sex fall, där kvinnor i åldern 20—45 år låtit behandla sig av fru Falk. I ett par fall ha kvinnorna blivit sjuka, så att de måst intagas på barnbördshus. En kvinna, som blivit allvarligt sjuk, måste erhålla vård på Sabbatsbergs sjukhus. Polisens utredning pågår alltjämt. Målet förekommer ånyo inför rådhusrätten om lördag.

Schism i franska kommunistpartiet.

Ledaren för fackoppositionen, Monatte, går.

PARIS, 23 jan. (TT. spec. korr.)

Allvarliga meningsskiljaktigheter ha uppstått inom det franska kommunistpartiet. Direktör Monatte i Revue de la vie ouvrière har nödgats lämna sin post. I går förekom i styrelsen en livlig debatt rörande frågan om eventuellt närmande till landsorganisationen och den kristliga arbetarrörelsen. Från Moskwa hade ingått en uppmaning till dylikt närmande, men de franska kommunisterna synas föga böjda att följa detta råd.

Matematikerkongress i Helsingfors.

Från Finland har inbjudan utfärdats till de skandinaviska ländernas matematiker att i början av juli 1922 sammanträda i Hälsingfors till femte skandinaviska matematikerkongressen. Professor Mittag-Leffler har anmodats att som hederspresident öppna kongressens förhandlingar.

Fyra skandinaviska matematikerkongresser ha förut ägt rum i Stockholm 1909, Köpenhamn 1911, Kristiania 1913 och Stockholm 1916.

Livsmedelsnämndens svar till statsrevisorerna.

Stockholms stads livsmedelsnämnd sammanträdde på söndagen för att fatta beslut rörande svar på de i revisorernas nyligen publicerade berättelse framförda anmärkningarna. Enligt vad stadsveterinär S. Nyr[illegible]dt på T. T:s förfrågan meddelat föreligger svaret till offentliggörande om onsdag, då detsamma kommer att justeras.

KAMERABILDER

KALLT.

Det är kallt ute — ganska kallt. Det är icke bara vi, som påstå detta, utan till och med våra kolleger på högerkanten måste ge oss rätt häruti. I Norrland har man på sina ställen ända uppåt — eller rättare sagt nedåt — 30 graders kyla. På andra ställen lär de till och med använda sig av lödlampor för att komma underfund med hur kallt det är.

*

MYCKET VAGAT — HALVTEN VUNNET!

Skulle detta gamla ordspråk hålla streck så kunna de arbetslösa i Sverge känna sig glada just nu. Ty enligt F. D. Politiken har nu gjorts en "kommunistisk storstilad riksdagsaktion för de arbets- och bostadslösa". Bara nu inte högertidningarna lära sig rubrikskrivningens ingalunda lätta konst av den bolsjevikiska samtiden och Allehanda en vacker dag ståtar med en rubrik ungefär så här: "Kolossal 'samhällsbevarande' ekonomisk aktion mot arbetarna!"

Vi undra när dessa bägge "aktioner" mötas om inte riksdagsditon känner sig som en otränad lättviktare som råkat uppväcka Carpentiers synnerliga misshag!

*

EN SKEPPARHISTORIA

som har både sina tragiska och lustiga sidor, inberättas oss.

I Kungälv hemmahörande ångaren "Felix" låg i Göteborg, lastad för resa till Malmö. Så kom emellertid fartygsinspektören och fann räddningsattiraljerna i så usel[illegible] att han förbjöd fartyget lämna hamn förrän bristerna avhjälpts.

Fartygets redare, tillika styrman ombord, gav emellertid detta förbud den s. k. tusan, och litade på den byråkratiska trögheten. För en gångs skull byggde emellertid vår redare sitt hopp på osäker grund — det blev stämning av.

Målet har förekommit vid Göteborgs rådhusrätt andra avdelning ett flertal gånger. Svaranden har därvid bestritt åtalet och gjort gällande, att han före avgången anskaffat ytterligare en livbåt samt föreskrivet antal livbälten och livbojar. Svaranden har också gjort gällande, att denna båt och övrig utrustning kommit ombord medan fartygsinspektörerna ännu uppehöllo sig ombord samt att inspektörerna med återkallande av förbudet godkänt fartyget för den förestående resan. Trots det att inspektörerna med ed bekräftat, att de icke ens sett den av svaranden uppgivna båten och ännu mindre återkallat förbudet, har svaranden vidhållit sina påståenden och fått vittnen däribland fartygsbefälhavaren Axel Andersson att med ed betyga riktigheten av Emanuelssons uppgifter.

Under målets handläggning blev det känt för åklagaren, att större delen av fartygets besättning vid avgången lämnat fartyget, så att besättningen på resan utgjorts av befälhavaren, styrmannen, samt en maskinist och en kokerska. Med anledning härav framställdes också särskilt ansvarsyrkande för det fartyget vid avgången varit på ett livsfarligt sätt underbemannat. Till styrkande av åtalet i denna del inkallades vid ett rättegångstillfälle såsom vittnen tre av de besättningsmän, som lämnat fartyget. Svaranden fann då för gott att påstå, att han varit beredd på att besättningen skulle lämna fartyget samt därför på förhand anskaffat annan besättning, som han hållit gömd akterut i fartyget, och fartygets maskinist Johan Emil Eriksson vittnade i enlighet med befälhavarens uppgifter. För ytterligare styrkande av sina uppgifter lät Emanuelsson som vittnen höra agenten Albert Malmer och fiskhandlaren Karl Johan Karlsson-Engström. Dessa intygade på ed, att de varit närvarande vid fartygets avgång och iakttagit en besättning av fyra man på däck.

Då svarandevittnenas uppgifter förefölle mindre trovärdiga, gjordes av åklagaren anmälan till detektiva polisen i Göteborg. Sedan polisen lyckats anträffa den ombord anställda kokerskan, vilken intygade att förutom henne endast befunnits ombord befälhavaren, styrmannen och maskinisten, fann maskinisten Eriksson för gott att erkänna, att han lämnat osannfärdiga uppgifter och uppgav tillika, att han blivit förledd därtill av Oscar Emanuelsson.

Målet förevar inför rådhusrätten i Göteborg senast den 16 januari, varvid kokerskan och maskinisten Eriksson hördes som vittnen. Åklagaren överlämnade härefter målet under framhållande av att full bevisning numera förelåge samt att en hel rad försvårande omständigheter låge svaranden till last. Målet är utsatt till utslag den 6 instundande mars.

Vid ytterligare förhör inför polisen i Göteborg ha även fartygsbefälhavaren Axel Andersson och agenten Albert Malmer erkänt, att de avlagt falskt vittnesmål därtill förledda av befälhavaren Emanuelsson. Med anledning härav ha Emanuelsson, Andersson, Malmer och Karlsson-Engström häktats. Den sistnämnde nekar och gör gällande, att han på grund av sin nedsatta synförmåga trott sig se fyra besättningsmän ombord men att dessa möjligen varit "skuggor, som rört sig på däck". Emanuelsson bestrider fortfarande allt som lagts honom till last och gör gällande att han verkligen haft ytterligare sex besättningsmän ombord. För att dessa icke skulle träffa fartygets gamla besättning hade han inrymt de nyanskaffade i navigationshytten. När "Felix" avgått, nekade emellertid dessa att arbeta och stannade kvar i navigationshytten, ätande och drickande. Detta vore anledningen till att varken maskinisten eller kokerskan sett dem ombord. Men edsmålet är utsatt att förekomma den 26 innevarande månad.

*

D. K. B. F.,

det är — hör och häpna — uttytt: De kristna byggarnas förbund, som Gula Josefs namne, även andligt, byggnadsingenjör Josef Norén, vill bilda. Han säger i en insändare i Sv. M. "— I samråd med våra kristna bröder och med användande av all den klokskap vi äga samt inför Gud och vårt samvete böra vi bestämma vilken avlöning som vi kunna betala —". Ja, nog tro vi, att underhandlingarna med Gud och samvetet bli f-n så mycket lättare än med byggnadsarbetarnas organisationer. Men om dessa godkänna dem som underhandlingsberättigade parter tvivla vi på. Fast nog skulle både Norén och hans kristna bröder samla flera rostförtärande skatter på detta sätt. Vi hoppas att D. K. B. F. får framgång och Norén många lönande entreprenader — om inte annat borde hans sakkunskap med fördel kunna användas vid den snart nödvungna reparationen av Guds tempel i vårt hjärta, ty det börjar bli en smula skröpligt.

Gruvstrejk med nationalistiskt inslag i Johannesburg.

En gruvarbetarestrejk med nationalistiskt inslag har utbrutit i Johannesburg i Sydafrika. Staden har kommit i en ganska svår situation och endast med knapp nöd ha stadens myndigheter lyckats erhålla så mycket kol, att ljus och vatten nödtorftigt kunna tillhandahållas staden. Tjugotusen infödda arbetare ha redan hemsänts, vilket innebär, att ett tusental vita komma, att vara utan sysselsättning om också strejken avblåses. Allt är fortfarande lugnt.

Nationalistledarna Roos och Moll ha hållit anföranden, vari de uppmanade gruvarbetarna att hålla ut i strejken och göra allt för att hjälpa nationalisterna att störta Smuts' regering. De påyrkade även nationalisering av gruvorna.

Danska arbetsgivareföreningen får strejkvarning.

KÖPENHAMN 23/1. (T. T.)

Dansk Arbejdsmandsforbund har den 21 d:s tillställt arbetsgivareföreningen en strejkvarning att gälla för de medlemmar av förbundet, vilka eventuellt äro undantagna från den allmänna lockouten. Det framhålles att strejkvarningen blott har framkommit i försvarssyfte och sålunda är en neutralisering av det angrepp, som gjorts av arbetsgivarna.

Bollsta sågverk återupptager driften.

HÄRNÖSAND 23/1. (T. T.)

Bollsta sågverk, som arbetat med halv styrka sedan i somras, har nu återupptagit driften i full utsträckning.

Arbetsstyrkan utgör 200 man.

Bil i brand.

Brandkåren allarmerades i natt till hörnet av Grevture- och Birgerjarlsgatorna. En bil hade råkat i brand därstädes men innan brandkåren anlänt till platsen, hade bilen fullständigt ramponerats. Dessbättre skadades ingen människa vid tillfället.

Självmord.

En sinnessjuk person, Karl Fredrik Pettersson, som sedan 1906 varit intagen å Västerås ålderdomshem, tog sig i går morse avdaga därstädes genom att medelst en glasskärva avskära pulsådern. Han var född 1879.

Det ryska gästspelet på Dramatiska teatern.

Maxim Gorkis Natthärberget.

Den ryska skådespelaretruppen.

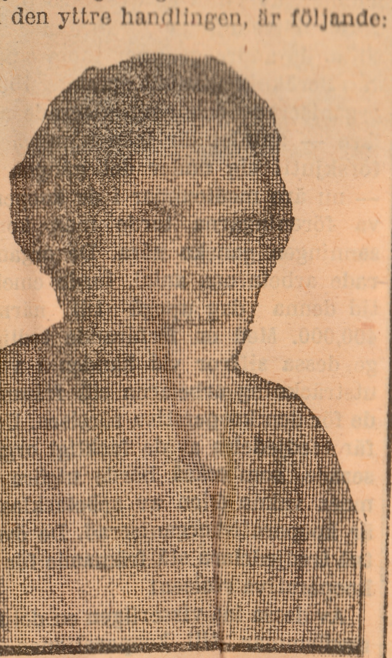
Det var ju ganska nyligen, som vi hade tillfälle att här se "Natthärbergets" författare på ganska botten. Den respekt och sympati som hans författareskap förvärvat å honom även här i landet tog sig utryck i välmenad, men säkerligen för föremålet besvärande uppmärksamhet.

Det ligger nära till hands att göra jämförelser mellan Gorki och Tolstoj och paralleller saknas ingalunda. Båda hata förkonstlingen och älska naturen och folket. Men deras vägar leda åt så vitt skilda håll. Tolstoj försjunker i asketism på urkristlig grund och predikar passivitet mot det onda, Gorki hävdar styrkans rätt och den starka viljans suveränitet, han föraktar att vädja till medlidandet för sina "barfotingar" och "fördettingar". Han ingjuter trotsets och humorns ande i deras skröpliga och trashöljda kroppar. De kunna bli hårda som flintan, men också drömmande och vemodiga, med något barnsligt gott i blicken...

"Natthärberget" torde ha skrivits någon gång vid sekelskiftet, 1903 utkom skådespelet på svenska, t. o. m. i två olika översättningar. Det har spelats i både huvudstaden och i landsorten upprepade gånger och torde väl till innehållet få avses höra till de mera allmänt bekanta dramatiska alstren.

Natthärberget är egentligen ej ett skådespel med en enda genomgående handling, utan ett galleri av typer ur samhällsdjupet, välbekanta gestalter ur Gorki's berömda noveller. En förfallen baron, en försupen skådespelare, som inom sig anar en stor talang, men till slut hänger sig; den filosoferande, godmodige, kloke kringvandrade Luka, en skara drinkare, vilka veta att det gives ett bättre liv annorstädes på jorden, men att detta är för dem det stängda paradiset.

Styckets egentliga drama, som visar sig i den yttre handlingen, är följande:

Fru Tjesh[illegible].

Den gamle girige värde[illegible] för natthärberget, Kostylev, hatas [illegible] sin hustru, Vassilissa. Hon hyser [illegible]häftig, sinnlig kärlek för den ung[illegible]kraftige Pepel, för vilken livet [illegible] likt en öde öken, endast en överg[illegible] till fängelserna i Sibirien. Men P[illegible] älskar värdinnan Vassilissas sy[illegible], Natascha, som att börja med ej vi[illegible] något med honom att skaffa därf[illegible] han stulit. I sitt förtvivlade rase[illegible]etsar Vassilissa upp Pepel mot si[illegible]n ,Kostylev, och når slutligen sitt [illegible] När Vassilissa och hennes man [illegible] dag prygla Natascha, blir Pepel e[illegible] av härbergets gäster. Förtvi[illegible]ser han den misshandlade Natasch[illegible]en samovar med kokande vatten [illegible]livit vältad över henne — och un[illegible]multet som uppstår, mördar han [illegible]amle Kostylev.

*

Om den ryska tru[illegible]från Konstnärliga teatern i Mo[illegible] som i går afton första gången [illegible]nterade sig för svensk publik, [illegible]ju tidigare meddelat ett och an[illegible]tt förväntningarna voro stora,[illegible]ktes också nogsamt på den efter[illegible] biljetterna fått.

Salongen var full[illegible] publiken följde hela tiden sp[illegible]d synbart intresse. Men var publiken också tacksam för den konst som bjöds? -- Av de ytterst matta applåderna att döma kan man draga saken i allvarligt tvivelsmål. Och gärna må det erkännas, att mycket i den ryska konsten på oss måste verka främmande, åtminstone tills man hunnit samla och sovra intrycken. Ibland känner man sig leva med — men så med ens står man likasom avlägsnad från det hela och ser en värld som man så litet förstår, och som man betraktar med en främlings kalla nyfikenhet.

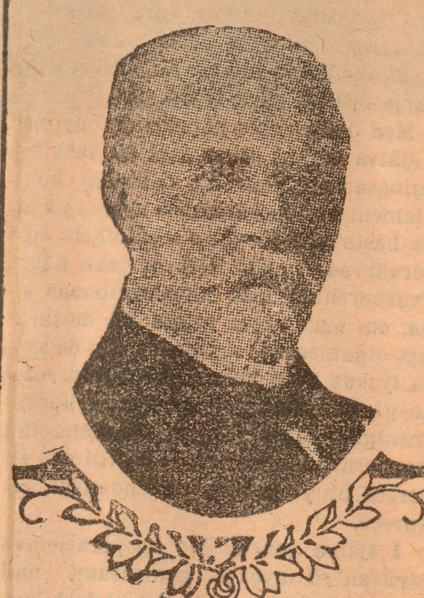
Gorkis "Natthärberget" gycklar ju också med våra invanda begrepp om dramatik. Det är löst hopfogade bilder, utan dramatisk komposition.

För dem som tappat ur minnet scenerna och replikerna i "Natthärberget" och ej haft tillfälle att på förhand uppfriska minnet med en ny genomläsning, lade det för de flesta obegripliga språket hinder för ett rätt njutande.

Av de manliga skådespelarna genomförde Bahsjejev som Pepel en oförglömmelig typ, liksom Katsjalov av den urspårade och i natthärberget hamnade baronen. Fru Tjechov utförde rollen som värdens hustru. Hon anses ju vara truppens främsta kraft, men —. Nåja, någon förmäten kritik skall jag inte försöka mig på! Bättre förstod jag i varje fall fru Gretjs Nastja, gatslinkan, det primitiva naturbarnet med det koleriska temperamentet, som diktar sig en roman efter en följetongs recept, och ljuger sig till vad livet nekat henne.

Fm.

Dansk Nobelpristagare död.

Fredrik Bajer.

KÖPENHAMN 23/1. (T. T.)

Stiftaren av Danska fredsföreningen, Fredrik Bajer, har avlidit, 85 år gammal.

*

Bajer var född den 23 april 1837 och ägnade sig först åt militäryrket. Vid 21 års ålder var han löjtnant vid ett dragonregemente och deltog sedermera i Danmarks krig mot Tyskland 1864. Efter kriget tog han avsked och slog sig då ned i Köpenhamn där han verkade som lärare, skriftställare och översättare. 1872 invaldes han i folketinget där han slöt sig till vänsterpartiet, till vars yttersta flygel han räknades. De starka humanistiska intressen som besjälade honom kommo under hans folketingsverksamhet flerfaldiga gånger till uttryck och även sedan han 1895 avträtt från den parlamentariska skådebanan fortsatte han att viga sina krafter och sin arbetsförmåga åt dessa. Kvinnosaken, skandinavismen och de republikanska strävandena hade i honom en hänförd och outtröttlig förkämpe och han tog initiativet till bildande av åtskilliga sammanslutningar för främjandet av dessa strävanden. Det var emellertid fredssaken som kom att lägga beslag på hans mesta tid och krafter och han blev snart en av förgrundsfigurerna inom den internationella borgerliga pacifiströrelsen. Han var bl. a. en av initiativtagarna till upprättandet av internationella fredsbyrån i Bern. År 1908 erhöll han det Nobelska fredspriset.

Biograferna

Brunkebergsteatern ger denna vecka "De tre musketörerna". Envar som icke allaredan sett denna film bör inte försumma att njuta av Dumas' odödliga roman i dess filmform. De halsbrytande äventyr vilka musketörerna uppleva lämpa sig utmärkt väl, bättre än alla moderna romaner, för framställning på filmen, och spel och iscensättning äro synnerligen lyckade.

Rekords premier, "En hustrus plikt" är spelat med Alice Lake och Rudolph i huvudrollerna. Handlingsmotivet är en gift kvinnas både själsliga och kroppsliga kamp mellan konventionell plikt mot sin lagenliga man, som är en vekling, å ena sidan och hennes hjärtas känsla för det manliga och mänskliga å andra. Och för en gång skull segrar det senare över det förra.

Att det behövs ett spel i de arktiska regionernas trakter är något som hör till filmens mysterier men som just i detta fallet gör stycket fullt av spänning och skönhet. Enbart den regissörskonst som här kommit till synes motiverar ett åseende av detta amerikanska skådespel.

Musiken bra, men lokalen dåligt uppvärmd. För läktarepubliken var den synnerligen besvärlig.

Palladium ger ett sensationsdrama betitlat "Vad stunden brutet".

Det var spännande handling helt igenom och dramats upplösning oväntad.

Inspelningen var utmärkt och alla roller i goda händer. Dessutom veckorevy och naturbilder av fängslande skönhet från Amerika.

Musiken som vanligt mycket god.

Odéon giver denna vecka en Foxfilm: "Nattens vargar", med William Farnum i huvudrollen. Dessa båda namn — Fox och Farnum — äro ju i o[illegible] för sig garanti nog för att filmen såväl vad det gäller inspelning som fotografering står på höjden av vad som i den vägen kan åstadkommas. När därtill Farnum till medspelare har sådana som Luise Lovely och Charles Clary, är det ej att [illegible]dra över att filmen vad det gäller spelet tillhör en hög klass.

"Nattens vargar" är en filmdramatisering efter en novell av E. Lloyd S[illegible]on och är icke bara spännande och vocker, utan innehåller också en social tendens.

Att skildra innehållet skulle vara mycket lockande, men envar som önskar och har tillfälle se en verkligt god film med utmärkt karaktärstolkning, en ojämn, om än till slut allting övervinnande kamp för rätt och kärlek, den bör se filmen själv. Och bli belåten.

Imperial har denna vecka en film, "Den nye pastorn, vilken säkerligen kommer att väcka uppmärksamhet i vidaste kretsar. Den är ett flammande angrepp mot det hyckleri som gör sig gällande inom det religiösa lägret.

Vi göra bekantskap med en del kyrkans män, kapitalstarka individer som med öppen hand strör ut guldet till kyrkans främjande för att därmed göra sig ett namn utåt, individer med den skenheliga masken över sig, men som i verkligheten äro hårda och obevekliga, som endast handla efter sina själviska intressen, även om andra människor drivas till nöd, elände och självmord.

Bankdirektör Eldon Parr var huvudmannen för dem alla. Med sin hårdhet drev han inte endast sina egna barn ifrån sig då de inte ville godkänna och tolerera hans hårdhet, utan drev till självmord en av sina egna arbetare som han ruinerat, stötte sin sons fästmö ned i prostitutionen och uppträdde f. ö. som en hänsynslös kämpe mot all rätt.

Den nye pastorn, i den kapitalistunderstödda kyrkan, var den som på ett energiskt sätt gick till anfall mot skrymteriet och skenheligheten, sedan han fått ögonen öppnade för detsamma. Han gjorde det inför menigheten under sin predikan vilket kom vederbörande att vrida sig på sina platser.

Men — sådana präster, som Den nye pastorn, lär inte finnas i verkligheten.

Handlingen slutade med att en av hans offer med en dödande kula sträckte honom till marken, och på dödsbädden — fred och försoning...

Som förspel gavs Skandinavisk Filmcentrals revy n:r 24.

Poliserna bilda international.

Enligt Arbetet är det meningen att bilda ett internationellt polisförbund. Inbjudan till en kongress i Amsterdam den 2—4 februari har utgått från Holland. Svenska polisförbundet, som inbjudits, kommer att låta sig representeras vid kongressen.

Eldsvådetillbud.

Vid tolvtiden i natt utbröt eldsvåda i Allmänna telefonbolagets hus Malmskillnadsgatan. Brandkåren ingrep raskt som vanligt och kunde återvända efter 20 minuters arbete.

Lindman ångrar sig.

Under remissdebatten lovade herr Lindman att ej besvära kammaren med någon motion i tullfrågan. "Lova är ärligt, men hålla är besvärligt". Efter många dagars allvarligt grubbel fann herr Lindman att det i dessa arbetslöshetstider inte var värt att ställa sig själv i de arbetslösas led. Helst som det är så knappt med understödet. För att därför under närmaste tiden kunna fortsätta med sitt älsklingsarbete — se bilden — beslöt herr Lindman att lugna sig och framlade därför på lördagen en motion dels om glidtullarnas bibehållande under nästa produktionsår, dels förhöjd tull å animaliska jordbruksalster.

Föreläsnings- och studiekursen för de arbetslösa.

I går öppnades den av Arbetarnas bildningsförbunds Stockholmsavdelning med anslag av Stockholms stads arbetslöshetskommitté anordnade studiekursen för de arbetslösa. Redan långt före kl. 11 var den rymliga och vackra Rivoliteatern fullsatt.

Efter ett par musiknummer, som synbarligen livligt [illegible]senterades, framträdde hr Landelius, som i ett kort anförande hälsade deltagarna välkomna och manade [illegible]m att aktivt deltaga i studiearbetet, ty endast genom kraftig självverksamhet kunde resultatet av kursen bli gott. Därefter talade borgarrådet V. Karlsson om den stora betydelse, som ligger uti ett ökat vetan[illegible] [illegible] givande vid arbetslöshetskommitténs beslut om anslag till denna kurs. Han meddelade vidare en del upplysningar för deltagarna. Bl. a. få dessa sina arbetslöshetskort stämplade vid föreläsningarna och varje deltagare får gratis varje dag, kursen pågår, bröd och mjölk. Sedan fru Cissi Ehrvall-Olofsson känsligt reciterat Lybecks "Dödsdansen" var den stämningsfulla öppningshögtidligheten tillända.

Omkring 900 deltagare äro nu antecknade och föreläsningarna komma att pågå måndagar, tisdagar och torsdagar, varje dag med början kl. 11. Mellan 12—1 serveras mjölk och bröd och kl. 2—3 följer ännu en föreläsning. Dessa föreläsningar äga rum på Rivoliteatern. I specialkurserna för yrkesarbetare, som komma att hållas onsdagar och fredagar å lokalen Majorsgatan 9, äro för järnarbetare 200 antecknade och för byggnadsarbetare 30. Samaritkursen för män är fulltecknad, men en ny kurs börjar den 1 febr. I kursen i hemsjukvård för kvinnor finnas däremot ännu ett fåtal platser lediga. Lokal för dessa kurser blir Röda korset, Karlavägen 36. Utom dessa föreläsningar och kurser komma studiecirklar i olika ämnen att anordnas. Det blir ett tjugotal cirklar med omkring tjugo deltagare i varje.

Morgondagens program upptager: kl. 11—12 "naturvetenskapens och teknikens betydelse för kulturutvecklingen" av dr Ivan Bohlin, som rycker in i stället för lektor Ottelin, som insjuknat. Kl. 12—1 servering av mjölk och bröd och kl. 1—2 föreläser dr Olov Öhrström över ämnet Nationalekonomi. Alla cirklarna samlas kl. 2.30 i lokalen Majorsgatan 9, varvid uppdelning sker. Onsdagen den 25 börjar järnarbetarnes specialkurs i lokalen Majorsgatan 9. Vid denna kommer ing. A. Johansson att fungera som föreläsare. Samma dag kl. 3.30 samlas också deltagarna i byggnadsarbetarnas kurs på samma lokal och deras lärare blir arkitekt Rudolf Ehnblom.

Torsdagen ägnas åt hälsovård, över vilket ämne dr A. Höjer kommer att hålla tvenne föreläsningar.

Ockret i bostadsbristen blir vid möte i morgon föremål för behandling. Mötet avhålles i Södra Latinläroverkets aula, Skaraborgsgatan 9, och inledningsföredraget hålles av riksdagsman O. Löwgren, Nyborg.

Efter föredraget blir tillfälle till diskussion, varför de i frågan intresserade böra infinna sig å mötet. Se vidare annonsen i detta nummer!

Den österrikiska driftrådslagen och dess verkningar.

Av Karl Peter.

III.

Kapitalisternas kamp mot driftsråden.

Företagarna vädra i driftsråden en kommande fara och häri ha de alldeles rätt. Med fackföreningarna och deras verksamhet äro arbetsgivarna i alla länder färdiga. Kollektivavtal, centralism, klasskampens konservering på fackföreningarnas expeditioner, det är den stora likvideringen av arbetarrörelsens kampkraft.

Vad som i dag från fackföreningarna ånyo hotar arbetsgivarna det är det syndikalistiska drag som man t. o. m. i den konservativaste rörelse måste iakttaga.

Tiderna ha undergått en väldig förändring. T. o. m. en sådan lag som driftsrådslagen saknar icke helt och hållet något av syndikalismens revolutionära element. Icke i textens stilisering eller i ämbetsmännens handhavande av dekreten ligger revolutionskraften, utan i de grunder som ha framkallat en sådan lag, och de mål arbetarna nå även till följd av den statliga och lagliga behandlingen av deras avsikter.

Fackföreningen är på kontoret, driftsrådet på arbetsplatsen, ännu icke helt fast och säker i sadeln, men den är där dock. Om man vill eller icke. Kapitalisterna se i rådet en stat i staten eller en fackförening i fackföreningen och ha därför svurit det ett förintelsekrig.

Detta krig har hittills tagit sig uttryck i små framstötar från arbetsgivaren, vilka dock till följd av arbetarnas solidaritet icke bringat honom seger, trots att skiljedomstolen med sin underbara logik tämligen öppet tagit parti för arbetsgivaren.

Vi taga några fall ur skiljedomstolens verksamhet för att illustrera kapitalisternas kamp mot driftsråden.

Driftsrådet och dess medlemmar äro enligt lagen skyddade mot avskedanden till följd av fyllandet av sina plikter som kamraternas förtroendemän. Hos en frisör avskedades ett biträde på grund av icke giltiga motiv. Kamraterna ställde sig solidariska med honom och nedlade arbetet, och självfallet nedlade också driftsrådets medlemmar arbetet. Efter strejkens slut återanställdes samtliga arbetare utom driftsrådets förtroendeman. Saken gick till skiljedomstolen och denne gav företagaren rätt, trots lagens klara föreskrift.

I en stor provinsbank uppstod konflikt mellan de anställda och direktionen. Driftsrådsmedlemmarna gjorde sin plikt och resultatet blev att de med skiljedomstolens hjälp kastades på gatan. Självfallet togo sig arbetarna, såväl kamraterna på arbetsplatsen som andra arbetare, an saken och inför hotet om en större strejk blev den avskedade åter insatt i arbete.

Eller ett tredje fall. En boktryckare utnämndes till direktör för ett statligt företag. En driftsrådsmedlem hade härvid å arbetarnas vägnar protesterat, emedan arbetarna ansågo att denna privatkapitalist redan i sin egenskap av konkurrent till det statliga företaget icke var ägnad till sysslan. Men driftsrådsmedlemmen i fråga gick ännu längre och begärde företagets förvandling till ett "samhällsekonomiskt" (gemeinwirtschaftlich-företag) — en ny försöksform för den gradvisa socialiseringen varom vi skola tala vid tillfälle.

Den ifrågavarande boktryckaren blir icke desto mindre direktör och känner som sådan sin förnämsta uppgift vara att avskaffa driftsrådet och i synnerhet att avskeda den nämnde driftsrådsledamoten. Detta kunde icke ske på annat sätt än genom det fullständiga nedläggandet av den avdelning där driftsrådsledamoten var förtroendeman. Och så skedde. Saken motiverades med att avdelningen i fråga var "onödig". Ehuru denna manöver var lätt att genomskåda redan därav att endast arbetarna men icke tjänstemännen avskedades, föll skiljedomstolens utslag till direktörens förmån.

Ett mycket vanligt trick är att arbetsgivarna sabotera företaget blott för att få bort driftsrådet. Det arbetas exempelvis för högtryck för att lägga på lager för att sedan kunna stänga fabriken en tid.

Ofta förekommer det att arbetarna i ett företag ingå en överenskommelse med arbetsgivarna om en eller flera driftsrådsförtroendemäns fullständiga befrielse från arbete i verkstaden, för att han eller de så mycket bättre skola kunna sköta sin funktion i driftsrådet. När man som arbetare känner de otaliga skiftande förhållandena i de olika företagen och det rent av ändlösa arbetet för en verklig förtroendeman, så känner man lust att fråga sig, varför en sådan överenskommelse är undantag och icke en obligatorisk institution. Medlemmar av driftsrådet borde växelvis inte förrätta något annat arbete än det som åligger dem i deras egenskap av driftsrådsmedlemmar. Men ännu alltjämt ha arbetarna och även fackföreningarna för mycket respekt för det så ofta missbrukade begreppet "arbetare". Driftsrådets funktion är icke allenast ur synpunkten om solidaritet och humanitet likvärdig med annat arbete i företaget. Även ur rent ekonomiska och företagstekniska grunder är driftsrådets funktion likvärdig med driftsledningens. Eller den skall bliva det.

En sådan överenskommelse hade arbetarna vid den stora vinfirman M e i n l, men då den ifrågavarande personen, driftsrådsordföranden M. överallt energiskt företrädde sina kamrater och tittade på allt som var obekvämt för firman, så "glömde" firman överenskommelsen och löpte till skiljedomstolen, anklagande M. att ha vägrat utföra sitt arbete i företaget. Och skiljedomstolen försvarade även detta uppenbara brott av överenskommelsen och gav firman rätt. M:s arbetskamrater bekymrade sig emellertid inte om vad den "opartiske" domaren fällt för utslag utan grepo till strejk och tvingade firman att åter respektera sin ingångna överenskommelse.

Självfallet riktar sig den hemliga och ganska hänsynslösa kampen mot de personer bland arbetarna som äro modiga och "fräcka" nog att som driftsrådsfunktionärer fylla sin plikt.

En driftsrådsmedlem kan man ju under hans funktion icke avskeda. Även de blivande förtroendemännen äro skyddade på så sätt att arbetsgivarna äro skyldiga att från arbetarna mottaga en lista över kandidaterna. Detta är nödvändigt för att hindra arbetsgivaren att före valet avskeda en man vilken han fruktar, och sedan ursäkta sig med att han icke kände hans kandidatur.

En förutvarande förtroendeman har däremot i lagen intet skydd, och man kan också bevittna att inget offer synes arbetsgivaren för stort för att bestraffa en förutvarande förtroendeman.

Ändamålet härmed kräver inte många ord till belysning. Genom ett ständigt hot till sin existens skola de bästa och duktigaste bland arbetarna skrämmas. På detta sätt skall ett stridsdugligt värn skapas mot driftsrådsinstitutionen.

Lägre löner vid Väg och vatten från 1 januari.

En del arbeten skola därjämte utföras som nödhjälpsarbeten.

Enligt vad Sv. Väg- och Vattenbyggnadsarbetareförbundet meddelat har från och med den 1 jan. rätt avsevärda lönereduceringar genomtvingats vid arbetena inom nämnda bransch av de olika statsstyrelserna.

Vid Väg- och vattenfallsstyrelsens arbetsplatser variera lönerna sedan nämnda dag mellan 87 och 120 öre pr timma för resp. lägsta och högsta dyrorten. Skillnaden mellan de lägre dyrortsgrupperna är fem öre, mellan de högre åtta öre per timma. Dyrortsgruppernas antal är sju.

Vid järnvägsstyrelsen äro lönerna 98- och 130 öre pr timme. Här äro dyrortsgrupperna till antalet fem och skillnaden mellan dessa är åtta öre.

Styrelsen för förbundet har gjort framställning till såväl järnvägs-, som väg och vattenfallstyrelsen, som även regeringen, om att åtgärder måtte vidtagas, så att arbetarna icke behöva avskedas och att icke redan planlagda arbeten som påbörjats och äro att hänföra till ordinarie sådana, överföras och drivas som rena nödhjälpsarbeten!

Till järnvägsstyrelsen har gjorts hemställan om hushållsbiljetter och fraktlindring å livsmedel.

Styrelserna ansågo emellertid oundgängligen nödvändigt, att en del arbeten utfördes som nödhjälpsarbeten, med lägre löner och järnvägsstyrelsen avslog begäran om biljetter och fraktlindring under motivering, att frakterna ingenting betydde med avseende på prisbildningen.

Tyska järnvägsstrejken.

Dresdens bangård polisbesatt.

BERLIN, 23 jan. (TT.)

Enligt telegram till Lokal-Anzeiger från Dresden har därvarande huvudbangård i går besatts av polis. Några medlemmar av strejkledningen ha häktats. Enligt Montagspost har fjärrtrafiken till och från Dresden delvis kunnat upprätthållas. Strejken har hittills icke spritt sig till andra orter.

Djurskötaren stångad till döds av en tjur.

SÖDERTÄLJE måndag. (T. T.)

I dag på morgonen blev en djurskötare Johansson vid Morängs gård i Järna trampad och stångad till döds av en tjur. Djuret, som alltid förut visat sig fredligt, råkade i dag, då J. skulle lösgöra det, i raseri och anföll honom. Den skadade fördes till Södertälje lasarett men avled under vägen. J. var omkring 60 år gammal och ogift.

Ryssland och Genua.

Radek om [illegible] skulder.

HALSINGFORS jan. (TT. Spec.)

Radek kommer sammankallandet av Genuakonferensen och yttrar bl. a.: "Sovjet icke behov av något moralbetyg [illegible] de borgerliga regeringarna. Vad [illegible] reella förbindelser, med [illegible] ord affärer"

Radek upptar [illegible] efter frågan om erkännandet av gamla ryska skulderna och förklarar att "försöket att tvinga bolsjevikerna att erkänna samtliga slagen av [illegible] endast är en taktisk manöver" "Till och med om [illegible] förpliktelser för [illegible] till 100 miljarder rubler, skulle de allierade endast få en papperslapp; vem tror nu [illegible] att Tyskland skall betala om [illegible] år? Huvudsyftet med konferensen blir att fastställa storleken av den [illegible] som skola beviljas Ryssland, och villkoren för dem. Det övriga är [illegible] diplomatisk gallimatias."

Arbetarna och kooperationen.

Ett ord till fackföreningsfolket.

Ur "Konsumentbladet" låna vi följande tänkvärda artikel:

Varje depressionstid betyder svårigheter och prövningar för de fackligt organiserade arbetarna. Arbetslöshet och lönesänkningar gå hand i hand, och de fackliga organisationerna, som under högkonjunkturens starka efterfrågan på arbetskraft besuttit en betydande makt, få i stor utsträckning ge vika för arbetsgivarnas krav och kunna endast sträva till att göra återgången till lägre löner mjukare och långsammare än arbetsgivarna önska den. Just nu genomlever den svenska fackföreningsrörelsen en svår prövotid. Arbetslösheten är mer omfattande än någonsin — enligt regeringens senaste beräkning äro 140,000 personer arbetslösa — och där några kollektivavtal komma till stånd, äro villkoren förvisso icke lysande.

Vid ett tillfälle som detta, då arbetarnas penninglöner äro stadda i sjunkande eller bli ersatta med statliga understöd, som naturligt nog bli mycket knappt tillmätta, borde det vara lättare än någonsin för arbetarna att klart inse, att fackföreningsrörelsen ensam icke kan lyfta dem ur deras ekonomiska betryck. Lika viktigt som det är för de arbetande massorna att få tillräckliga penninglöner, lika viktigt är det att arbetarna tillfullo utnyttja dessa löners köpkraft. Nu, då penninglönen oavlåtligt sjunker, vore det endast naturligt om man desto mera energiskt inriktade sig på att tillvarataga varje öre på allra bästa sätt.

Med detta enkla påpekande har man i själva verket också sagt att fackföreningsarbetet har ett naturligt komplement i kooperationens arbete på att på bästa sätt förvalta småfolkets surt förvärvade medel. Det är icke någon yverborenhet från kooperationens sida, om man vågar uttala, att de fackligt organiserade arbetarna, om de skola lyckas i sin kamp nödvändigt måste gå samman med de övriga konsumentgrupperna för att medelst den kooperativa organisationen till det yttersta utnyttja sina ekonomiska resurser.

I själva verket har kooperationens strävan så mycket gemensamt med föreningsrörelsen, att det endast borde vara en naturlig sak för fackföreningarnas medlemmar att också organisera sig kooperativt. Fackföreningsrörelsen vill med sina lönerörelser skaffa arbetarna högsta möjliga penningelöner och därmed lätta deras ekonomiska betryck; kooperationens strävan går ut på att höja småfolkets levnadsstandard genom att ombesörja en rationell varuanskaffning, där kostnaderna göras så små som möjligt och där överskottet stannar kvar i småfolkets händer och ej går till något premierat fåtal. Både fackföreningsrörelsen och kooperationen hylla det internationella samarbetets idé och verka för fred och folkförbrödring — fackföreningsrörelsen genom att fastare knyta samman de olika ländernas arbetargrupper, kooperationen genom att öppna sundare och ärligare kommersiella förbindelser mellan länderna och genom att upprätta ett fast samarbete mellan deras konsumentorganisationer. Båda rörelserna ha därtill också klart för sig, att det nu rådande ekonomiska systemet, med dess ständiga förödande kamp mellan arbetsgivare och arbetare och med dess fortgående utsugning av de breda konsumentlagren måste bytas ut mot ett bättre och ändamålsenligare, där folkflertalets bästa får gå före fåtalets vinstintressen.

Dessa drag av frändskap mellan de bägge rörelserna betonades också starkt vid den internationella kooperativa kongressen i Basel förra året, där man pekade på de fackliga organisationerna som naturliga fält för den kooperativa propagandan.

Om man håller dessa fakta för ögonen synes det vara en helt naturlig sak, att varje fackförenings[illegible] de stödja kooperationen genom att gå in i sin orts konsumtionsförening.

Undersöker man emellertid hur stor de svenska arbetarnas anslutning till den kooperativa rörelsen är, finner man att förhållandena äro långt ifrån sådana som man kunde vänta sig.

Den kooperativa rörelsen hade vid 1920 års slut omkring 240,000 medlemmar, av vilka en avsevärd procent voro självständiga jordbrukare eller tillhörde andra grupper inom småfolket. Beräknar man att omkring 150,000 organiserade och oorganiserade arbetare — antalet lär icke nämnvärt ha förskjutit sig under det gångna året — nu äro medlemmar i de kooperativa föreningarna torde man komma sanningen ganska nära. De organiserade arbetarnas antal, torde emellertid denna dag uppgå till närmare 400,000. Med en förfärande tydlighet ge dessa siffror vid handen i vilken utsträckning arbetarna stå främmande för den kooperativa rörelsen. Ungefär tredjedelen av de fackligt organiserade, som också borde utgöra den mera vakna delen av arbetarklassen, är kooperativt organiserad. De övriga två tredjedelarna stå främande för den kooperativa rörelsen!

Av dessa ing[illegible] visserligen en del som medlemmar i [illegible] kooperationen anslutna och lå[illegible] sålunda sin köpkraft tjäna konsu[illegible]nternas gemensamma intressen. Me[illegible] ändock står det klart, att fackför[illegible]ngsfolket i sin helhet visst icke in[illegible]t vikten av att ställa sig i koopera[illegible]nens led. För dem av fackförenings[illegible]ket, som på goda grunder ans[illegible]et vara en bjudande plikt för [illegible]kföreningsmedlemmar att med alla [illegible]fter stödja småfolkets ekonomiska [illegible]retag, finnes här ett stort arbetsfä[illegible]

Naturligtvis [illegible] det icke möjligt och ej heller önsk[illegible]t att fackorganisationerna ålägga [illegible] medlemmar att deltaga i de ko[illegible]tiva föreningarnas arbete. Däre[illegible]borde det vara på tiden, att de [illegible]rativt intresserade fackförening[illegible]gång efter annan på sammanträde[illegible]stsloge, att det helt enkelt är de[illegible]skilda medlemmens plikt mot sig[illegible] och sina kamrater att deltaga i [illegible]kooperativa arbetet. Inom fackför[illegible]rörelsen har ju ordet solidarite[illegible] god klang, och en vädjan till s[illegible]tetskänslan brukar sällan förkli[illegible]ord. Men är det icke en solidar[illegible]kt så god som någon att delta[illegible]betet för att skapa en sundare o[illegible]re ekonomi i hemmen att avsk[illegible]n ruinerande kredithandeln oc[illegible] dyrbara mellanhandssysteme[illegible]kapa en demokratisk förvaltni[illegible]et ekonomiska livets område? Det kräves emellertid en stark, medveten kooperativ opinion inom fackföreningarna om det stora flertalet av dess medlemmar skola förstå denna plikt.

Just nu, då arbetslöshet och lönenedpressningar tvinga arbetarna att som aldrig förr tillvaratoga sina små resurser, bör kooperationen få ett ord med i laget på fackföreningarnas möten. Tidpunkten är lämplig också därför, att den svenska kooperationen helt nyligen avlagt ett prov på vad den redan nu förmår åstadkomma. Margarinfabrikens lyckade start bör vara en sak, som allmänt kan stimulera till ökat intresse för kooperationen.

Allt fackföreningsfolk in i konsumtionsföreningarna — det är fältropet som alla kooperatörer böra höja inom fackföreningarna. Om fackföreningsfolket lystrar till det, skall det icke dröja länge, förrän den svenska kooperationen kan lägga nya områden av det ekonomiska livet under sig, skapa ökad makt och ökade försörjningsmöjligheter för det svenska småfolket.

Diskussionen om "Vårt musikliv", som planerats av A. B. F:s Stockholmsavdelning, har uppskjutits till någon dag i nästa månad.

Mönstergill byggnadsverksamhet.

Brev från Lybeck.

I.

Som jag antager, att det inte kan vara utan intresse för svenska arbetare att känna till, hur man genom praktisk verksamhet kan lösa ett av de största och svåraste problem, som i dessa tider hemsökt oss, nämligen b o s t a d s b r i s t e n, vill jag lämna en närmare redogörelse för det, jag i ett resebrev redan antytt, nämligen byggnadsverksamheten i staden Lübeck. Här föreligga inga teorier och tänkta planer utan faktiska resultat.

När kriget var slut, soldaterna kommit hem och familjerna började växa gjorde sig strax bristen på bostäder gällande i Tyskland. Något senare trädde emellertid en sorgligare faktor i förgrunden, nämligen den att bostadsproduktionen var förlamad. Det var alltså densamma faktorn, som framför allt förorsakade den svenska bostadsbristen. Byggnadskapitalisterna "vågade" intet företaga eller stodo i komplott med husägarna. Hyrorna skruvades i höjden för att lämna ränta på kapitalet; och så förvärrades situationen dag för dag för de mindre bemedlade, de fattiga lönetagarna. Den ena ansträngningen efter den andra gjordes för att ändra de prekära förhållandena. Liksom i Sverge resonnerade och parlamenterade man en lång tid; men intet hjälpte. Från England ha vi läst om byggnadsgillena och vi ha talat därom i Sverge, och under senaste tid ha vi ju också sett små försök i den vägen i vårt land, och vi hoppas på goda resultat, fast den svenska oföretagsamheten är bekant liksom en annan svensk egenskap, vilken vännen G. H-son Holmberg framhöll såsom avslutning på sin artikelserie om gillesocialismen. Jag själv löste min bostadsfråga förra våren genom att med egna händer resa en kåk. (Det är så roligt att få skryta lite på skämt!) I staden Lübeck kan man emellertid säga, att bostadsfrågan är så gott som fullständigt löst, och jag tror, att Lübeck i avseende på byggnadsverksamhet kommer främst bland alla städer i Europa.

Redan år 1920 intog Lübeck främsta platsen bland andra storstäder i Tyskland. (Observera att Lübeck är dock en stad med endast omkring 120 tusen [illegible]) [illegible] mest ombyggnader av äldre hus och iordningställandet av n ö d b o s t ä d e r. Bl. a. inrättade man alla de gamla militärbarackerna vid Burgfeld, varigenom hundratals familjer fingo tak över huvudet. Officiell statistik meddelar, att år 1920 blevo 465 sådana nödbostäder uppförda. Följande år sjönk siffran till 176, vilket innebär en utveckling till något bättre och sundare, nämligen n y b y g g n a d s v e r k s a m h e t e n. Från statens sida gjordes flera ansträngningar för att uppmuntra de privata byggnadsföretagarna, men ansträngningarna kröntes inte med framgång. De privata kapitalisterna vågade inte riskera sina bankkonton utan föredrogo att vänta på att hyrorna skulle stiga i höjden. (Detta s t a t e n s infama intresse för de privata kapitalisterna böra vi särskilt teckna oss till minnes!)

Det var då som egnahemsverksamheten sköt fart med oanad kraft. Det arbete som Lübecks egnahemsbyggare utfört på kooperativ basis, ställer all privatkapitalistisk verksamhet långt bort i skuggan. Överallt äro och hava varit flitiga händer i verksamhet för att, besjälade av framtidshopp och förtroende till en ny ordning, låta hus och trädgårdar bokstavligen växa fram. Sålunda te sig de olika egnahemskolonierna ute vid exempelvis Brandenbaumer Chaussee, Maisling och Dummersdorf såsom verkliga egnahems-småstäder. Den största byggnadsverksamheten har presterats av "Gemeinnützige Siedelungsgenossenschaft" (= allmännyttig kooperativ förening för egnahemsbyggnad). Denna förening har fått de flesta uppdragen och utfört de vackraste husen. Men också "Heimstättengesellschaft" (egnahemsförening) i Maisling och "Ländliche Siedelungsgesellschaft" (= lantlig egnahemsförening) i Dummersdorf hava uppfört en rad utmärkta hus, av vilka man måste särskilt fästa sig vid en typ små hus, i vilka man sammanbyggt bostaden med stallar. I senare tid har bildats ännu en byggnadsförening, "Weberkoppel", som också påbörjat sin verksamhet. Det är redan i och för sig intressant att observera, hurusom flera olika byggnadsföreningar äro i verksamhet och arbeta efter olika linjer och smakriktningar i enlighet med medlemmarnas önskemål och behov. Här skulle jag vilja nämna ordet byggnadsgille, och då gärna vilja i det vackra ordet g i l l e inlägga icke blott dess betydelse g ä l d a, som av Holmberg tolkats, utan även g i l l a, fast det kanske klingar något à la Stockholmsslang! Alltså, a r b e t s g i l l e n i betydelsen gilla och gälda med avseende på smak och behov, plikter och skyldigheter. Då ligger det klang och djup, hänförelse och allvar i ordet. En del av egnahemsbyggarna arbeta på egen hand och bistå varandra utan att ha några slags organisationer eller föreningar. Det är inbördes-hjälpprincipen i praktik. Murare mura åt målare och målare måla åt murare o. s. v. Inga kontrakt, ingen betalning, inga smutsiga pengar! Blott utbyte av arbete. Flerfaldiga exempel härpå har jag iakttagit.

Den offentliga statistiken lämnar följande siffror till belysande av byggnadsverksamheten i Lübeck under år 1921.

Nybyggda hus (färdiga) 374.

Dito (icke fullt färdiga) 105.

Till bostadshus ombyggda hus 29.

S. k. nöd-bostadshus 188 (varav 12 under byggnad).

I denna statistik ha upptagits endast sådana hus för vars bygga[illegible] anli[illegible] [illegible] Den [illegible]summa staten bidragit med, uppgår till tolv miljoner 350 tusen Mark. På grund av att alla tecken tyda på att byggnadsverksamheten icke kommer att avtaga utan i stället ännu mer ökas, har man redan beräknat att staten för innevarande år får bidraga med ett ännu större lånebelopp. Jag är fullt övertygad om att detta är en arbetsprestation, som söker sin like. Jag har vistats åtskilligt i Lübeck, senast för tre år sedan, och när jag nu vandrar omkring staden och på platser, där för tre år sedan fanns blott ängar och ouppodlad mark, nu finner stora egnahems-samhällen med utsökta trädgårdar, så erinrar det om amerikansk verksamhet, med den skillnaden, att här hava ädlare intressen sporrat fliten och mänskligare metoder främjat arbetet. Det är den nya tidens arbetskultur, som börjar blomstra.

Men ingen glädje utan sorg, intet ljus utan mörker, ingen framgång utan kamp. Så har hittills varit livets hårda lag och gäller ännu även för egnahemsbyggarna. De måste kämpa mot mörka makter. De privatkapitalistiska spekulanterna följa dem i hack och häl, och därom några rader i nästa artikel.

Eugéne Albán.

Nationernas förbund och esperanto.

Generalsekretariatet utreder frågan.

Svenska esperantoförbundet har från Nationernas förbunds generalsekretariat mottagit förfrågan om esperantos utbredning i Sverige, antalet försålda läroböcker, kurser som hållits etc. Liknande förfrågningar hava riktats till andra länders esperantoorganisationer.

Som bekant beslöts vid Nationernas förbunds generalförsamling sistlidne höst att frågan om esperantos införande i alla världens skolor skulle upptagas på dagordningen för nästa möte samt att en utredning om dess spridning skulle utföras.

S·A·C

Kamratmöte i Karlskoga.

Den från föregående kamratmöte bordlagda frågan angående utbetalande av understöd åt trakasserade medlemmar upptogs till behandling och följande uttalande framlades och antogs av mötet.

Kamratmötet föreslår att understödsförmedlingens stadgar i utformat skick innehålla följande bestämmelser: Understöd utbetalas av S. A. C:s understödsförmedlingens stadgar i utformat skick mar, som av arbetsköparen utkastas i lockout eller av någon anledning indrages i konflikter tillsammans med reformistiska organisationer. Även skall understöd utbetalas till sådana kamrater, som bevisligen genom sin agitation för syndikalismen och socialismen blivit trakasserade och såmedelst frånrövats möjligheter till inkomst genom produktivt arbete. Dock skall L. S. evad som rör dessa senare, ur egen kassa utbetala 25 proc. av understödsbeloppet, detta för att L. S. därigenom skall öva kontroll så att ej missbruk kan förekomma.

Nykterhetsfrågan och medlemsskapet i S. A. C. var nästa fråga. I denna fråga framlades av red.-kommittén följande förslag till uttalande, vilket antogs av mötet.

Kamratmötet uttalar som sin bestämda mening, att de som förfäkta rusdryckernas lössläppande i samhället, och motarbetar deras borttagande som handelsvara, ej äro klassmedvetna syndikalister och kunna ej heller betraktas som målmedvetna arbetare i den revolutionära kamp S. A. C. för.

Vad bör göras för att vinna förståelse för den antimilitära kampen, speciellt vid de fabriker där mordverktyg tillverkas. Denna fråga upptogs till behandling. Efter diskussionen framlades följande förslag till uttalande, vilket antogs av mötet. En kommitté tillsättes inom respektive L. S. på de platser där arbete för militärt ändamål utföres, där kasärner finnes o. s. v. Och att dessa kommittéer i samarbete med ungsocialistiska klubbar försöka få till stånd antimilitaristiska föredrag och diskussionsmöten med samtliga arbetare vid sådana platser i landet där produktion för militära ändamål bedrives. För övrigt bör ett intensivt agitationsarbete för syndikalism bedrivas bl. arbetare vid företag som producera för militärt ändamål så att dessa en gång syndikalis. organiserade kunna nedlägga krigsproduktionen. Då devisen *"solidaritet"* måste omsättas i praktiken, är det nödvändigt att arbetarna i hela landet bilda en fond till understöd av dessa. Detta till den tiden en gång kommer, då det är möjligt att upphöra med tillverkandet av vapen, som en gång vid en kommande social revolution kommer att riktas mot oss själva.

Arbetsbristen och arbetarnas ekonomiska kamp var nästa fråga som behandlades. Följande förslag till uttalande framlades och antogs: Den agitation, vi som syndikalistiska organisationer föra, må bli mer och mer intensiv och gå ut på att skapa förståelse för anslutning till en enda organisation, som i framtiden har förutsättningar att kunna genomföra den ekonomiska kampen med slutmålet arbetarnas övertagande av produktionen.

Ref.

Fria Spalten

För eller emot anslutning till R. F. I.

Att en anslutning från de verkligt syndikalistiska organisatioerna till R. F. I. skulle bli möjlig, började man betvivla redan när den, lindrigt sagt, orättvisa röstfördelning, som tillämpades på nämnda internationals konstituerande kongress, blev bekantgjord. Denna röstfördelning blev väl en av orsakerna, måhända den största, till att kongressen kom att fatta sådana beslut och anta sådana resolutioner och stadgar, som göra det möjligt att utan vidare undertrycka alla syndikalistiska tetndenser, som till äventyrs skulle komma till synes och vilja göra sig gällande inom nämnda international.

Nu har ju frågan om S. A. C:s anslutning till denna international kommit under debatt, och röster ha höjts såväl **för** som **emot**, de flesta dock emot, att döma efter de uttalanden, som gjorts på möten och de diskussionsinlägg, som man tagit del av genom "Syndikalisten" och "Arbetaren". Många skäl ha från ena sidan andragits, som tala **emot** anslutning, men även från andra sidan ha framlagts skäl, som tala **för**.

Ett av dessa senare skäl, det nämligen, att ett enigt uppträdande av och samarbete mellan de olika åsiksgrupperna inom arbetareklassen nu mer än någonsin är nödvändigt, borde vara och är väl även det tyngst vägande — om detta samarbete och detta eniga uppträdande kunde ernås genom att "gå till Moskwa". Men det säger sig självt, att så ej kan bli fallet. Det är ju nämligen så, att R. F. I. stadgar omöjliggöra **allt** samarbete med en stor del av arbetarklassen, däribland den del, som är ansluten till Amsterdaminternationalen. Visserligen torde det gå ganska lätt att i teorien helt nonchalera en arbetarsammanslutning på 20 à 25 millioner medlemmar, men i praktiken ställer det sig nog annorlunda. Denna international **är** dock, det måste man nog med eller mot sin vilja erkänna, en faktor att räkna med, och därtill en ganska stor sådan.

Det ovan sagda bör ej tydas så, att jag anser en **anslutning** till Amsterdam vore önskvärd, om denna internationals stadgar ej lade hinder i vägen därför. Nej, vad jag menar är, att det vore otvivelaktigt bättre, och möjligheter därtill finnes nog, att de syndikalistiska organisationerna sammanslöte sig i en egen international. Den bleve i så fall förmodad att, när helst så behöves, och när möjlighet därtill funnes, samarbeta med **alla** organisationer, som verka för arbetareklassens frigörelse.

Det har påpekats, att vi genom en anslutning till R. F. I. skulle bättre kunna föra propaganda för syndikalismens principer och vinna mera gehör för desamma, än vad som nu är fallet. Man bör då erinra sig, att i och med det anslutningen är gjord, har man frångått en av syndikalismens viktigaste principer, nämligen oavhängigheten av de politiska partierna. Att sedan inom R. F. I. söka återerövra denna oavhängighet bleve säkert ett sisyfusarbete, ty, idén om fackföreningsrörelsens oavhängighet gent emot kommunismen (kommunistiska partiet) måste avslås skarpt och kategoriskt", heter det i en av de resolutioner som antogs på R. F. I:s konstituerande kongress. Följden av en anslutning under sådana förhållanden bleve otvivelaktigt en massa uppridande strider mellan de olika åsiktsgrupperna. Således raka motsatsen till det man säger sig eftersträva.

När Lånström i sitt diskussionsinlägg säger: "Vi bör förklara, att om vi nu gå till Moskwa att vi då inte kommer som slavar", så är väl orden endast till för att dölja tankarna, ty stoltheten över att ej **komma** som slavar får en betänklig knäck, om man erinrar sig, vad man **blir**, när anslutningen är gjord. Förhållandena i det "kommunistiska Ryssland, sådana de skildrats av Alexander Berkman och Emma Goldman, illustrera på ett förträffligt sätt den frihet, som beskäres den eller dem, som där våga ha en annan åsikt än det kommunistiska partiet. Den sortens frihet kan sannerligen ej ge anledning till jubelfanfarer.

Om jag röstade för den anslutning till en international, vilken skall, liksom R. F. I., om ej direkt så dock indirekt, stå under en partipolitisk internationals och ett regeringspartis enväldiga ledning, då måste jag, om jag vill vara konsekvent erkänna, att den grund på vilken S. A. C. hittills byggt ej är tillräckligt bärande, och att "frihet och ansvar" i syndikalistisk mening blott varit och är en — chimär.

Jag röstar — **emot**.

G. F—n.

Understödsförmedlingen.

När man går att avgöra understödsförmedlingsfrågan, måste man som tänkande medlem inom organisationen se på situationen sådan den är o. icke låta sig ledas av antipati mot understödsformen. Framför allt inte låta sig ledas av några lokalpatriotiska känslor som kunna inverka på vårt beslut.

Nu är ställningen sådan, att på de flesta arbetsplatser är S. A. C. i minoritet och det är svårt, ja, nästan omöjligt, att inverka på stridsmetoderna. Alltså kan ju en öppen konflikt utbryta trots att L. S. på allt sätt motarbetar just den taktiken, exempel saknas inte.

Där står nu L. S. inför ett fullbordat faktum och det gives endast två alternativ: att stå solidariska med våra ref. kamrater eller utföra organiserat strejkbryteri. Någon tredje möjlighet kan jag ej se. Arvid Johansson säger i sin artikel i n:r 8 av **Arbetaren**, att den som är utrustad med den allra minsta reflektionsförmåga, måste inse, att andra medel måste användas. Ja kamrat! det är så lätt att konstatera huru man **skulle önska** sig ett och annat, och huru besviken man många gånger blir av verkligheten. Men kom med ett uppslag, som skyddar oss från att komma i förutnämnda situation! Till dess måste vi stå solidariska, om än vi få otack som lön.

Nu är största antalet av L. S. medlemmar bofasta på platsen och familjeförsörjare. (Detta är enligt Johansson ett stort fel och dessa kan ej som han säger deltaga i **våra** intressen) följaktligen kunna de ej resa och söka arbete på annat håll. Då stå vi inför den frågan: Var skall uppehälle tagas åt dem och deras familjer? Nu kunde ju den utvägen stå öppen, att sända omkring listor, men dels tar det för lång tid och ger dåligt resultat, dels tycker jag att detta är osmakligare, för att använda J:s uttryck, än att ha tänkt på saken förut och ha understödsapparaten i god ordning, så att den fungerar när den är behövlig.

Vad sedan angår formen för denna förmedling, så bör den bli **obligatorisk**, och understöd bör endast utgå vid lockout och vid strider i samband med andra organisationer eller med andra ord strider iscensatta utav dessa. I sådant fall bortfaller ju orsaken till fruktan för att L. S. skall gå i strid i förlitande på understöd.

Till sist några ord till Arv. Johansson, som ser så pessimistiskt på S. A. C:s medlemsmaterial: Det är sant att det finns ett fåtal entusiaster inom S. A. C., som är syndikalister utan fruktan och tadel, men då ligger så mycket större ansvar på just dessa få utvalda. Stick ej ljuset under skäppan, utan låt det lysa för sämre lottade kamrater. Det är ej nog med kritik och missmod, ty med upplysning och gott föredöme skall massan bringas solidaritetskänsla och vinnas för syndikalismen. Så en annan sak —: Du uppdelar S. A. C. i en minoritet, som är syndikalister, och en majoritet, som umgås med planer på att göra myteri och gå över till våra motståndare. Igenkänningstecknet skulle enligt din definition på de olika grupperna vara, att den som arbetar 3 à 6 månader pr år under normala förhållanden, han är syndikalist, medan den bofasta arbetarestammen skulle vara "bara bosch" eller något ännu värre: förrädareaspiranter.

Dessa påståenden kräva en förklaring från din sida, i annat fall måste man tro att det är en egoistisk jesuit, som talar genom ditt inlägg.

För att nu återkomma till konfliktsituationer och den resande arbetarekåren. Det är rätt att de i många fall äro främst vid stridens utbrott, men blir striden hård och långvarig, sticka de åt olika håll och dem, som du behagar titulera med fula epitétet, bli kvar för att fortsätta och rida ut densamma. Ty det är ej så lätt för en familj att flytta sig som det är för en ensam person. Blir nu stridens resultat ej vad ämnat var, så bör väl ej det läggas ensamt de kvarvarande till last, eller kallas för ett övergående till, och förstärkande av våra motståndare. Även en annan omständighet nämnes i din insändare som jag ej förstår. Där talas om att det skulle vara fredstid nu när den förenade kapitalistklassen i hela världen går till attack mot oss med hela den stora arsenal av olika vapen, den förfogar över. Nej, även vi måste mönstra alla våra möjligheter, måste utnyttja varje tillfälle till mothugg, även om den korslagda armarnas strid nu är utan mening.

Nej kamrat J. — litet mindre jämmer och mera förståelse för verkligheten om jag får be.

P. Larsson.

Gruvarbetarnas konferens.

Red. av Arbetaren, Stockholm.

Med anledning av *Arbetarens* kommentarer till mitt referat från gruvarbetarnas konferens i Ludvika ber jag få anföra:

Konferensen beslutade uppdraga åt mig att lämna telegrambyrån meddelande från förhandlingarna, men skulle besluten i vissa taktikfrågor hemlighållas. Jag har ej kränkt detta konferensens beslut. Min artikel i Örebro-Kuriren refererar endast arbetsförhållandena vid gruvfälten just nu och den stämning, som råder bland arbetarna till följd av de långt gående lönereduceringarna. Detta är en sak för sig, som inte på något vis avslöjar de vapen arbetarna vilja använda till sitt försvar. Ombudsman Hansson påstår att offentliggörandet är den största björntjänst, man kunnat göra arbetarna. Jag vill endast invända: Är det till skada för gruvfolket om deras genomusla arbetsförhållanden blottas för allmänheten? Att sedan F. D. P. vid återgivandet av artikeln behagar bestå densamma med försåtliga och rent av missvisande rubriker rår jag sannerligen ej för, men den, som läser texten, kan ju själv finna att tidningens rubriker ej stämma överens med innehållet. I övrigt saknade ej vare sig Hansson eller de flesta av ombuden vetskap om att jag, med ledning av vad som rapporterades från gruvfälten, ämnade låta arbetarpressen få del av gruvarbetarnas hårda kamp för sin existens. Ingen hade något att invända däremot, vilket ju är fullt förklarligt. Att sedan Ö.-K. blev ensam om referatet kom sig därav att telegrambyrån vid min påringning förklarade sig ha fått allt vad den ville ha från konferensen redan kl. 4 e. m., d. v. s. innan den ännu avslutats. Vem som i det fallet brutit mot givna föreskrifter känner jag ej.

Än en gång ber jag få understryka, att jag ej handlat ojust mot gruvarbetarna; sista raderna i artikeln säger ju att besluten i taktikfrågor äro belagda med sekretess. Red. kan ju själv avgöra, huruvida några avslöjanden gjorts.

Örebro den 20 januari 1922.

Högaktningsfullt

Oscar Heij.

R. F. I.

Ännu innan R. F. I:s kongress, var min ståndpunkt till densamma tagen och jag har sannerligen, efter kongressen, inte någon som helst anledning att ändra position.

Varje anarko-syndikalist hälsade initiativet till R. F. I. med glädje, förutsatt att den kom att konstituera sig som autonom organisation.

Vi känna i detalj kongressförhandlingarna samt de resolutioner, som där antogs, och efter genomläsandet av desamma kommer jag till den uppfattningen, att utan att blinka rösta mot anslutning. Den okunnighet om syndikalismen, som gör sig gällande från auktoritärt-kommunistiskt håll, gör oss ingalunda benägna att ställa oss under "andligt ledarskap" av kommunistiska rörelsen, speciellt för Sverges vidkommande, torde det vara bäst att den t. v. bibehåller sin oavhängighet.

Jag skulle i det här sammanhanget velat bemöta kamrat K. Axel Johansson, men med tanke på det begränsade utrymmet vill jag inskränka mig till att konstatera, att den kommunism, han företräder, är "diametral motsats" till syndikalismen.

Som den auktoritets- och diktaturdyrkare han är, skulle en polemik knappast tjäna till något. Det är tydligt att jag först måste revidera mina åsikter dithän, att jag erkänner diktaturens nödvändighet, för den "slöa, dumma massan". Nu råkar jag emellertid vara av en annan uppfattning när det gäller framskapande av revolutionära organisationer.

Bror Jernberg.

FRÅN SVENSKA BYGDER

Västerås.

100 arbetslösa har erhållit nödhjälpsarbete vid djuphamnen härstädes. Inställelsedag den 1 och 2 febr. Arbetets art: makadamslagning.

Makadamslagningen vid djuphamnen är ej ägnad att hjälpa de ofrivilligt arbetslösa, tvärt om. Missnöjet är allmänt bland de arbetslösa, något som ej kan förvåna. Man må besinna, att flertalet saknar arbetskläder som skyddar mot vinterkylan. Priserna äro sådana, att man visserligen föder sig, men att av förtjänsten få så mycket över att man kan köpa **nödvändiga kläder är omöjligt.**

Förhållandena på arbetsplatsen är för övrigt av sådan art, att de fordra sitt eget kapitel, varför vi torde återkomma.

A. L—st.

Hallstahammar.

Vi ha uppmärksammat "En vaken arbetares" artikel i Arbetaren av den 20/1 och ha gjort förfrågningar bland Albin Olssons kamrater samt bland L. S. medlemmar och ueomstående och även talat vid A. Olsson personligen, och ha vi kommit till det resultat, att "En vaken arbetare" har något personligt hat till de omskrivna. Vi hänvisa honom att personligen uppgöra sitt mellanhavande o. ej taga tidningen i anspråk för sådant.

Som A. Olsson och hans fader äro välkända här på platsen kan vi intyga, att från det hållet brister intet, vare sig på det ena eller andra sättet. A. Olsson är organiserad och få vi härmed erkänna honom som en god kamrat, trots det att han ej tillhör L. S.

Som vi tro att "En vaken arbetare" ej är syndikalist, ja, ej ens organiserad, få vi uppmana honom att ej fortsätta med sina lögnartiklar. Ty genom sådana artiklar som den ifrågavarande, rekommenderas varken L. S. eller tidningen.

Hallstahammars L. S.
Styrelsen.

Vi beklaga, att ifrågavarande meddelande inkommit i tidningen. Faktiskt var det kastat åsido, men har likväl smugit sig med manuskriptpacken till sätteriet.

Red.

Fagersta.

Tiden rullar hastigt iväg synes det mig när jag upptäckte att L. S. här på platsen existerat i 9 år. År 1913 begynte Tekniska byrån att utföra en del arbeten för bolagets räkning, däribland hyttbygget. Det anställdes en hel del anläggningsarbetare från olika delar av landet. Fredrik Arnseht, förtroendeman för 92:an, sökte få till stånd en avdelning å platsen, men det beslöts i stället att bilda en L. S. Vid detta stegs tagande påstods från Fr. Arnseht att denna organisation ej skulle bli långlivad.

Arbetsköparna skulle ej godkänna organisationen och följaktligen måste den dö efter kort tid.

Spådomen kom på skam. Det dröjde ej länge förrän L. S. kom i strid med Tekniska byrån och efter en tids strid blev organisationen erkänd och en del förbättringar i arbetsvillkoren uppnåddes.

Efter denna strid växte L. S. betydligt. En del av arbetarna, som voro anställda vid bruket, började nu ansluta sig. Det kom till strid rätt ofta, och striden vid vattenledningen blev långvarig, men full seger vanns.

Ett olidligt entreprenörsystem avskaffades. Efter lockouten inom järnbruken kom det till strid på nytt.

Arbetarna vid hyttan blev vid den allmänna uppgörelsen ställda betydligt i bakgrunden. I förhållande till övriga grupper blev löneförhållandena synnerligt ogynnsamma.

Bolaget tillställdes ett ultimatum och som svaret blev nekande nedlades arbetet omedelbart.

Av de stridande tillhörde 80 proc. L. S., de övriga järn- och metall. Striden gav ej det resultat den borde, därför att solidariteten ej utvecklades som den borde.

Det blev en lärdom för framtiden denna strid. Sedan har ej L. S. varit invecklad i några strider av omfattande art. Den senaste tidens depression med åtföljande stillestånd i bruket har ju tvingat organisationen till inskränkt verksamhet. Liksom organisationerna å andra platser har L. S. fått inrikta sina krafter på anskaffandet av arbete till de arbetslösa.

Ser man tillbaka på de 9 årens arbete, som L. S. utfört, kan man påstå att arbetet varit gott.

Mycket mera har kunnat gjorts, men man får räkna med de svårigheter som varit för handen, då det gällt att föra fram syndikalismen.

Och mera arbete vill det till för L. S. och syndikalismen i Fagersta, och det skall komma i fortsättningen.

L—n.

Nyhammar.

Vi ha här i Nyhammar stor arbetslöshet. Det finnes arbetare, som gått utan arbete sedan november 1920, så det förundrar undertecknad, huru arbetarna kunna vara nöjda med detta. Men vi få ju stats- och kommunalbidrag att uppehålla livet med. Den som är sämst lottad eller den som ej har några möjligheter att vare sig på det ena eller andra sättet få en bit bröd, får leva på det knappt tilltagna understödet. Om vi i genomsnitt räkna med 26 understödsdagar i månaden, så erhåller en familj på tre personer ett understöd av 62:40 kr. Räknas sedan antalet dagar i månaden till 30, så har denna familj kr. 2:80 pr dag att leva av. Och vad undertecknad kan se, är det ej för styvt tilltaget. Vi kunna göra en liten uträkning, hur det ställer sig en månad.

Inkomster	62:40
	62:40
Utgifter:	
Hyra	12:—
Ved	12:—
Mat	32:90
Lyse samt diverse annat	5:50
	62:40

På ett möte i Folkets hus yttrades att det var tvunget att en reducering måste företagas, ty kommunen hade ej medel att betala ut understödet, som det då var tilltaget. Men det tycks att

19

Samuel Sökaren

Därmed gick han raka vägen till doktorns hus och visades in till den stackars prästen. Samuel framlade sin sak, och doktor Vince slog upp händerna i förtvivlan.

— Sannerligen, utbrast han, det här är för mycket, Samuel! Jag kan inte skaffa anställning åt alla människor i Lockmanville.

— Men doktor, invände Samuel, jag tror inte ni förstår. Den här mannen vill föra ett ordentligt liv och kan det inte, därför att det inte finns något sätt för honom att förtjäna sitt uppehälle.

— Jag förstår mycket väl allt det där, Samuel.

— Men herr doktor, vad tjänar det till att förbättra människor, om de bindas på det där sättet?

Det uppstod ett ögonblicks tystnad.

— Jag är rädd för att det är lönlöst att förklara det för dig, sade prästen. Men du måste göra klart för dig, Samuel, att det finns många människor i världen, som sakna arbete och att det tyvärr tycks vara sant, att det finns mera människor än arbete.

— Ja, sade Samuel, men det var vad professor Stewart lärde mig. Och ni sa', att det var syndigt av honom.

— Hm! sade doktorn förbluffad.

— Inser ni inte, fortfor Samuel ivrigt, att ni därmed kommer direkt till Herbert Spencer. Finns det mera människor än arbete, då måste människorna slåss om det. Därmed har ni ju kampen för tillvaron och de girigas och egennyttigas fortbestånd. Om Finnegan inte vill vara krogföreståndare, så skulle han och hans familj få svälta ihjäl, och någon annan, som inte hade något emot det usla yrket, skulle fortfara att leva.

Ynglingen stod och väntade.

— Inser ni inte det, doktor Vince? envisades han.

— Jo, jag inser det, sade doktorn.

— Och ni har sagt mig, att det enda sättet att undgå det var att leva för andra — tjäna och hjälpa dem. Och är det inte vad jag söker göra?

— Jo, min gosse, det är så. Men vad kunna vi göra?

— Åh, herr doktor, är inte ni er kyrkas huvud? Och folk kommer till er för att bli undervisade. Ni måste framhålla dessa saker för dem, så att det kan bli en ändring.

— Men **vilken** ändring, Samuel?

— Inte vet jag, sir. Jag bara famlar och famlar och söker finna något. Men en sak är jag säker på — att somliga människor ha för mycket pengar. Det finns ju folk i er församling, doktor Vince, som har mera pengar än de kunde göra ände på under flera hundra år.

— Kanske det, sade kyrkoherden. Men vad ont gör det?

— Kors, det är orsaken till att så många andra ha ingenting! Betänk bara, att just i detta ögonblick dö människor av hunger — och här i Lockmanville! De vill arbeta, och det finns inte något arbete åt dem. Jag kunde visa er på dem, sir — flickor, som önska arbete i mister Wygants bomullsfabrik, men han vill inte ge dem något!

— Men, min gosse, det är inte mister Wygants fel. Det är därför, att det redan finns för mycket bomullsvävnader.

— Jag har tänkt på saken, sade Samuel allvarligt. Men det låter inte riktigt för mig. Det finns endast alltför många människor, som ä' i behov av goda kläder. Den stackars Sophie, till exempel.

— Ja, sade doktorn, naturligtvis. Men de ha inte pengar att köpa tyg för...

Samuel lutade sig fram i sin sinnesrörelse.

— Ja, ja! utropade han. Och är inte det just vad jag sa' nyss? De ha inga pengar därför, att de rika ha alltsammans.

Intet svar kom, och om ett ögonblick rusade Samuel på:

— Alldeles säkert är det egennyttigt av mister Wygant att utestänga fattigt folk från sin fabrik endast därför, att de inte ha pengar. Kunde han inte låta dem göra tyg åt sig själva?

— Samuel, protesterade doktorn, detta är orimligt.

— Varför det, sir?

— Därför min gosse, att på en dag kunde de göra mera än de kunde förbruka på ett år.

— Så mycket bättre, doktor. De kunde ge överskottet åt andra människor, som behövde det — och andra människor kunde göra saker åt dem. Sophie till exempel. Hon behöver inte bara kläder, hon behöver skor, och framför allt, hon behöver tillräckligt med mat. Och i fråga om otillräcklig föda, tänk er vad som slösas bort i ett hus som master Alberts! Det finns tillräckligt med åkerjord på Fairwiew för att frambringa brödföda åt hela sta'n. Jag vet vad jag säger i den här saken, för jag har själv varit jordbruksarbetare. Och så är det vanligt att hålla en mängd kapplöpningshästar, som aldrig någon rider på.

— Samuel, sade kyrkoherden, det är sant — och det är orätt. Men vad kan **jag** göra?

Samuel stirrade på honom.

— Doktor, utropade han, jag kan inte säga er, hur ont det gör mig att höra er tala så!

— Hur menar du, Samuel? sade kyrkoherden på det högsta brydd.

Ynglingen slog ihop händerna i upphetsning.

— Ni sa' mig, att vi måste uppoffra oss och hjälpa andra! Ni sa', att det var vår enda plikt! Och jag trodde er — jag var beredd att gå med er. Och här är jag nu — jag vill följa er, och ni vill inte gå i spetsen.

Dessa ord voro som ett dolkstyng. Doktorn våndades synbarligen. Även Samuel våndades, han kände den häftigaset hjärtängslan.

— Det gör mig mera ont än jag kan säga! utropade han. Tänk på folket, som lider — ingen skonar dem! Och hur kan ni tiga, doktor — hur kan Kristi herde tiga, under det somliga av hans hjord leva i överflöd och lyx, andra dö av svält!

Det uppstod en lång tystnad. Doktor Vince satt styv och stel och fattade hårt om armstöden på sin stol.

— Samuel, sade han, du har rätt. Jag ska' predika över denna arbetslöshetens fråga nästa söndag.

— Åh, tack, sir, tusen tack! utropade Samuel med tacksamhetens tårar i ögonen. Och han kramade sin väns hand. Därpå kom plötsligt en ny tanke för honom.

— Och till dess, doktor, sade han, vad ska' jag säga Finnegan?

NITTONDE KAPITLET.

Ett nytt besök hos miss Gladys.

Den, som tagit på sig mänsklighetens alla bekymmer, såsom Samuel hade gjort, kommer snart underfund med att det kräver mycken tid. Samuel gjorde sitt bästa för att hålla själen fäst på de viktiga uppgifter han hade att lösa; men han fann sig oupphörligt förströdd av tanken på miss Gladys. Gång på gång steg hennes bild upp hos honom och drev våldsamt bort allt annat. Hennes skönhet spökade för honom och jagade hans inbillning ut på alla

ordföranden var dåligt underrättad om kommunens ställning, ty vid samma tid som reduceringen företogs, beviljade kommunalfullmäktige 10,000 kr. som lån åt Nyhammars bruks a.-b. Till och med utan säkerhet och räntefritt första året. Skulle ej dessa 10,000 kunnat användas till något bättre ändamål? Vi ha för närvarande icke mindre än tre stycken broar, som skulle behöva byggas om. Men det går ej att tänka så långt, det gäller först räkna ut, hur kommunen på bästa sätt skall kunna bistå kapitalet. Dessa herrar kommunalfullmäktige tänka ej på vilkas talan de skola föra. De äro ju valda av arbetarna, men ej för att bistå kapitalistbolagen, utan för att föra arbetarnas talan. Det är en skandal utan like, att först skola arbetarna slå och slita ihop kapital åt kapitalisterna och sedan utav egna skattemedel hjälpa bolagen på fötter efter sådana kriser, som för närvarande råder och som kapitalet själv skapat.

För någon tid sedan utsändes från Järn- & metalls avdelning här ett upprop med maning att bilda en samorganisation. Till mötet, där denna fråga skulle behandlas, voro samtliga organisationer inbjudna. Mötet avhölls i samförståndets tecken, stadgar upplästes, men blevo ej då antagna utan skulle de tillställas varje organisation, för att ge dessa tillfälle att föreslå eventuella ändringar. L. S. har sedan dess ej hört utav hur resultatet blev. Men någon förståelse för dylikt samarbete är väl ej att hoppas på. Det största intresset, som för närvarande finnes, tycks vara att uppträda i ortspressen med signatur "Ormöga" eller "Vandraren" och på grövsta sätt skälla ner varandra. Ju mera splittring, desto större nöje. Arbetare, vilken partifärg ni än ha, sluta upp med sådant, som för närvarande pågår. Här fordras samarbete och ej splittring, om vi en gång skola nå vårt stora mål: arbetarnas övertagande av produktionen. Dit komma vi ej, om vi skola fortsätta som för närvarande sker. Samorganisationen är av största vikt, ty då skola vi kunna få förståelse för varandra.

Partiblind.

Det demokratiska genombrottet bjuder på en del överraskningar. Till exempel var vänderade arbetslöshetskommittén beslut att indela de arbetslösa i klasser, enligt bokstavsgruppering i från a till och med j. Utav dessa grupper äro det fyra, som icke erhålla understöd, och varför de medtagits kan inte mänskligt förstånd avgöra. Kanske de i framtiden bli ihågkomna med ett sympatiuttalande.

Sämst lottade äro de, som [illegible] med så gynnsamt resultat, att de föda en ko. Som erkänsla härför indrages 30 % av understödet. Jordbrukets befrämjande tar ibland märkvärdiga former. Högsta klass äro de, som bo på industriplatsen i förhyrda bostäder. De, som bo i egna bostäder, slå 10 % lägre på skalan; för den som äger jord och den som hyr jord är det ingen skillnad. Märkvärdigt, det måste vara fel i tankegången hos herrar ledamöter. Eller vet inte vänstra handen vad den högra gör?

Du gamle arbetare, som i din levnads afton äger egen torva och har förmånen att äga två kor, hälsar du inte detta beslut med tillfredsställelse? Dina söner, utkastade ifrån industriplatsen, erhålla intet understöd, därför att du i din krafts dagar efter arbetstidens slut bröt åker och lade grund till ett eget hem. "Ungdoms möda är ålderdoms ro."

Byråkraterna ifrån din klass ha orsak att se efter dig med en tiggares blick.

Arbetare, kom ihåg Axel Oxenstiernas ord: "Om du visste, min son, med huru liten visdom världen styres . . ." Lär eder att reflektera, anledning därtill förefinnes, samt stöd den tidning, som obevekligt säger sanningen. Andra alster av arbetarpressen ha ofta en trasa med i byken och föredra att tiga med eländet, hellre än att påtala det.

A—s.

Hagge.

Här vid Hagge finnes, ett rätt så stort gods under Grängesbergsbolagets lydnad. Och vidare en hel del smågods eller bondehemman. Här kan man få slående bevis på olika skötsel av jordbruk. Går man först att studera de många brukarnas skötsel av jorden, och deras levnadsförhållanden och sedan går till bolagets gods, och dess jordslavars levnadsförhållanden, finner man en stor olikhet. Medan bönderna leva i goda omständigheter och sköta sina jordlotter mönstergillt, finner man på bolagets gods någonting annat. Går man först in till en av slavarna vid middagstid, ser man genast en skillnad mellan bonden och dagsverkaren. Medan den förre, stöd och välmående, förtär de produkter och alster som han själv har framarbetat, sitter den senare, med en slö och kuvad, trött blick och förtär ej de alster som han själv arbetat, utan han måste nöja sig med en sillbit och potatis; det är allt vad han mäktar få på en inkomst av 3 kr. och 3 kr. 60 öre pr dag.

Varpå beror denna olikhet? Båda ha dock samma arbete. Om man jämför deras bostäder — åter skillnad! Medan bönderna ha kommit så långt att de skaffat sig människovärdiga bostäder, ha bolagets slavar det ännu uselt. Och dock säger bolagets drabanter, att jordbruket ej bär sig. Var finna förklaringen? Jo, en av orsakerna är denna. Medan bonden ej har mera jord än han med egen och någon drängs arbetskraft kan sköta, har bolaget utom den arbetskraft som åtgår för att sköta jorden, även en annan styrka av — ursäkta uttrycket! — snyltgäster, bestående av ej 6—7 man med en lön varierande mellan 1,000—300 kr. pr månad. Vartill detta skall tjäna förstår jag ej. Bland dem finnes en — hör och häpna — polis! Och ändå består hela arbetsstyrkan, vad jag tror, av högst 50 man. Men polisen skall säkert vara till hands för att när slavarna på grund av undernäring ej ha krafter nog att taga sig till arbetet, så skall han vara till hands och hjälpa dem på vägen!

Jag får nu sluta för denna gång. Men först en fråga till eder, arbetare vid Hagge. Har ni någon gång tänkt på eder ställning? Om ej, gör det! Och tänk på att ni bo på en plats, där ni säkert med litet förståelse och handlingskraft kunde framskapa bättre levnadsmöjligheter. Försök att få samarbete till stånd med edra övriga klasskamrater, för att med deras hjälp bortlägga de [illegible] proletärer. Upp till kamp!

A...n

Hede.

Alltsedan slutet av förra året har all drivning i skogarna häromkring legat nere på grund av den strid, som föres mellan Hede L. S. och Bergviks bolag. Däremot har det på organisationens område rått ganska livlig rörelse. Hede L. S. har alltsedan den på hösten 1917 bildades varit föremål för förföljelse, smädelser och hån, och de personer, som först anslöto sig till L. S., blevo räknade som sämre varelser än alla andra samt smutskastade på sätt, som knappast kan beskrivas.

Under årens lopp har dock situationen betydligt förändrats, så att de, som från början voro avogt och hatiskt stämda mot organisationen, numera kunna betraktas som verkligt goda kamrater och klassbröder.

Vi kunna ta ett exempel från tiden, då striden mot ovannämnda bolag bröt ut. Det blev då sammankallat ett offentligt möte, och till stor förvåning var mötet talrikt besökt. Frågan, som avhandlades, var närmast den, om de utomstående ville ställa sig solidariska med L. S.-medlemmarna eller om de ville gå ut som förrädare mot sina kämpande klassbröder. Att stämningen var god behöver ej nämnas, ty alla voro villiga att ställa sig solidariska. Efter det offentliga mötet avhölls L. S.-möte, vid vilket 20 nya medlemmar vunno inträde. På detta möte beslöts att ordna ett slädparti till Hedeviken, som ligger 1 mil härifrån, för att avhålla ett offentligt möte även där.

Resultatet av detta mötesbeslut blev således att vi söndagen den 15 januari startade med 11 hästar och cirka 35 man för att i Hedeviken samlas till ett offentligt möte.

I egenskap av referent å mötet får jag här i korta ordalag lämna en liten redogörelse över vad som förhandlades.

Sedan mötet öppnats och val av funktionärer företagits, behandlades frågan: Kan det förekomma fall, då en arbetare befinner sig i en sådan situation, att han ej kan ingå i organisationen? Frågan föranledde en rätt livlig diskussion, och skäl framkommo för olika svar på frågan, varför något särskilt uttalande eller beslut ej kunde göras. Nästa fråga var: "Är det förmånligare att organisera sig reformistiskt eller syndikalistiskt?"

Efter de uttalanden, som gjordes kunde ej något särskilt beslut fattas, varför diskussionen fick utgöra svar på frågan.

Tredje frågan var: Hur ställa sig de oorganiserade i Hedeviken till de trakasserade L. S.-medlemmar, som arbeta vid Bergviks bolag? De talare som yttrade sig i frågan, ansågo att Hede L. S:s medlemmar blivit högst orättvist behandlade och lovade sitt stöd och sammanhållning med dessa. Frågan om att bilda en L. S. i Hedeviken bordlades tills vidare.

Barry.

Älghult—Ruda.

Järnvägsanläggningen har nu lockoutat samtliga där anställda arbetare. Den föreburna anledningen skulle vara en från ett arbetslag igångsatt blockad mot ett mindre arbete. Då denna sak förut är omtalad i tidningen, skall jag icke för tillfället uppehålla mig vid själva denna strid. Varför jag tagit till orda är för att påtala det sätt, som styrelsen för Oskarshamn—Ruda järnväg använder sig av, då det gäller att bemöta de från statsrevisorerna gjorda anmärkningar mot nämnda bolag för det icke anläggningen blev färdig på koncessionsenlig tid. Styrelsen säger nämligen i sitt bemötande av statsrevisorerna, att det under 1920 var strejk vid anlägget, men varje annan utom styrelsen för nämnda bolagsbana vet annars, att det var av arbetsgivareföreningen förklarad *lockout*. Vid tiden för denna lockout fanns mig veterligen inga stridigheter mellan arbetarna och arbetsledningen vid Älghult—Ruda. Detta sakförhållande illustrerar tydligt dessa herrars sätt att handskas med sanningen. För övrigt ett välkänt sätt att vid varje tillfälle vältra över av arbetsgivarna begångna dumheter på arbetarna.

Ett annat fall, som är ägnat att förvåna en utomstående, är att Torshults L. S., vilken fått i uppdrag att bevaka och leda striden vid nämnda arbetsplats samt dessutom ansvara för uppgörelsen, nu förklarat sig vilande. Hur skall nämnda organisation kunna bevaka stridens faser, då den ej är i arbete? Hur var det Torshultscirkuläret lydde? Var det inte att vid arbetslöshet stanna på den plats, där man var och tvinga fram arbete? Vid 1920 års lockout framkom från en av arbetarnas representanter i Älghults kommunalfullmäktige krav på att kommunen skulle ingripa och göra kommunens ekonomiska intressen gällande på så sätt, att kommunen skulle förelägga järnvägsbolagets styrelse en begäran att omedelbart igångsätta arbetet. Annars var det motionärens mening, att kommunen själv borde övertaga arbetet och låta fullfölja detsamma. Hur [illegible] ingrepp på kunde vara, så [illegible], som väntat var, motstånd från de borgerliga. Först sökte dessa att undertrycka motionen genom att förklara, att kommunen icke hade rätt att göra något som helst ingripande, men slutligen gingo de med på att i all underdånighet översända protokoll över förhandlingen i denna fråga, vilket protokoll innebär en anhållan att styrelsen måtte försöka få arbetet i gång. Hur berättigad denna framställning då var, så är en dylik nu icke mindre berättigad, då arbetslösheten nu är ännu större. Krav på att arbetet måtte pågå utan avbrott från styrelsens sida, borde nu ännu kraftigare hävdas. Trots detta kastar nu bolagsstyrelsen ut hela arbetarestyrkan. Om då arbetet icke kan bli färdigt på beräknad tid, är regeringen alltid tillmötesgående med att bevilja anstånd. Hur skulle det vara om de ekonomiskt intresserade kommunerna utefter anläggningen gjorde en kraftansträngning för att få vederbörande arbetsledning att igångsätta arbetet; Ett sådant ingripande kan icke vara oberättigat, utan önskvärt, sett ur alla parters intresse. Ty icke kan det vara för företaget ekonomiskt fördelaktigt, att för en sådan sak som utbetalandet av 100 kronor nedlägga hela arbetet. Men kanske arbetsledningen saboterar för att själv icke bli arbetslös.

Abel.

Blockader.

BLOCKET ARBETE.

Enär uppgörelse ännu ej träffats vid nedanstående arbetsplatser förklaras dessa och här närmare specificerade arbeten i blockad tills annorlunda meddelas:

Industriaktiebolaget H. F. Cedergren, allt byggnadsarbete vid Kabelverket, Älvsjö, för ny arbetskraft; Öhmanska bageriet, Bondegatan (ingenjör Edblom). all ställningsbyggnad och murerihantlangning; byggmästare P. E. Fredriksson, kasernbyggnadern vid Frösundavik, lossning och lastning, cementgjutning, isolering, lossning av järnvägsvagnar på arbetsplatsen samt allt diversearbete, a.-b. Konststen, Aktiebolaget Gasaccumulator all ny arbetskraft för diversearbete och Stoppareverkstaden ingenjör Herrström, Finnboda, allt timmermansarbete.

Dessa blockader kvarstå, oavsett vilken som övertar nämnda arbeten, intill dess full uppgörelse träffats.

Stockholm den 12 november 1919.

Som byggm. Fredriksson vid kasernbygget i Frösundavik ej kan förmås att följa gällande avtal och ej heller utbetalt intjänta arbetslöner förklaras denna plats i blockad tills uppgörelse är träffad med undertecknade organisationer.

I blockaden inefattas även alla transporter till kasernbygget.

Då entreprenör C. J. Rundkvist ej kan förmås att betala retroaktivt tillägg som uppgörelsen efter den 1 april 1920 medför, förklaras härmed allt arbete för nämnda persons räkning i blockad.

Stockholm 22/4 1921.

På grund av avskedande vid A.-B. Triton, Sundbyberg, förklaras härmed platsen i blockad för ny arbetskraft.

Sundbyberg den 14 nov. 1921.

Sundbybergs Lokala Samorganisation.

Då Andersson & Gustavsson (Cement- & Asfaltläggare), Sibyllegatan 55—57 ej vill utbetala intjänt avlöning förklaras alla hans arbeten i blockad.

Obs.! Blockaden kvarstår tills uppgörelse träffats med undertecknad organisation.

Stockholm den 1 okt. 1921.

Stockholms Lokala Samorganisation.

Då Karl Bosten vägrar att utbetala intjänta arbetslöner, förklaras all cementgjutning och allt grovarbete vid hans grund i kvarteret Gamla vägen, (Äppelviken) vid grunden [illegible] av Byggmästare J. G. Johansson).

Obs.! Blockaden kvarstår oavsett vem som övertager arbetet, tills uppgörelse träffats med undertecknad organisation.

Stockholm den 9 Dec. 1921.

Stockholms Lokala Samorganisation.

BLOCKAD FÖR NY ARBETSKRAFT.

Då arbetsledningen vid reparationsarbetena vid Sveavägen 56 trakasserat en del av arbetsstyrkan och inte vill åstadkomma rättelse, blockeras allt grov- och diversearbete för ny arbetskraft.

Stockholm den 14 nov. 1921.

Stockholms Lokala Samorganisation.

Då uppgörelse ej kan träffas med Stockholms Segelsällskaps varvs A.-B. vid Bergvik, förklaras all upptagning, riggning, samt täckning och sjösättning i blockad.

Obs.! Blockaden kvarstår tills uppgörelse träffats med undertecknad organisation.

Stockholm den 16 nov. 1921.

Stockholms Lokala Samorganisation.

Som avskedanden företagits vid Elliot & C:o, förklaras all intagning av ny arbetskraft i blockad.

Obs.! Blockaden kvarstår tills alla gamla arbetare äro insatta på respektive platser.

Stockholm den 2 februari 1921.

UPPHÄVD BLOCKAD.

Som uppgörelse träffats med fabrikören för Påsfabriken, Surbrunnsgatan 48, förklaras den av oss mot nämnda fabrik förklarade blockaden, upphävd.

Stockholm den 24/1 1922.

Stockholms Lokala Samorganisation.

Som uppgörelse om arbetslöner ej kan träffas med lumphandelsfirman Otto Juhlin, Norr Mälarstrand 30, förklaras all lumpsortering och därmed sammanhängande arbete i blockad för ny arbetskraft.

Obs.! Blockaden kvarstår tills rättelse vunnits och överenskommelse träffats med undertecknad organisation.

Stockholm den 19 jan. 1921.

Som maskerad lockout företagits av A.-B. Taxameter, förklaras nämnda arbetsplats i blockad för all arbetskraft, evad det gäller vagnmakeriarbete.

Blockaden kvarstår tills rättelse vunnits av undertecknad organisation.

Som osolidarisk uppträder en millimeterbas Axel Eriksson.

Stockholm den 15 dec. 1920.

På grund av att Arbetarnas byggnadsaktiebolag ej utbetalt överenskommet ackordsöverskott samt retroaktivt tillägg på timlönen, förklaras nya stapelbädden samt rörgraven vid Finnboda i blockad.

Blockaden kvarstår tills annorlunda meddelas.

Stockholm den 16 dec. 1920.

Stockholms Lokala Samorganisation.

BLOCKAD FÖR NY ARBETSKRAFT.

Då Stuvsta Fastighets-A.-B. avskedat samtliga förut anställda arbetare, förklaras härmed allt krossnings-, bergsprängnings-, jordschaktnings- samt övrigt väg-byggnadsarbete i blockad för ny arbetskraft.

Blockaden kvarstår oavsett vem som övertager nämnda arbeten.

Stockholm den 2/1 1922.

Stockholms Lokala Samorganisation.

BLOCKAD.

Emedan strejk på grund av lönenedsättning utbrutit vid A.-B. Kroppstadfors Bruk- och Åmotsfors Pappersbruks A.-B. förklaras härmed allt arbete hos nämnda bolag i blockad, och ingen om sin heder mån arbetare bör där söka anställning, vare sig vid Kroppstadfors, Åmotsfors eller Norsborg förr än annorlunda meddelas.

Åmotsfors den 15/1 1922.

För Pappersindustriarbetareförbundets avd. n:r 57, samt Åmotsfors Lokala Samorganisation.

Enligt uppdrag:
O. F. Bäckström.
Åmotsfors.

Arbetarevänliga tidningar torde godhetsfullt publicera ovanstående.

BLOCKAD.

På grund utav de lönereduceringar, som av Marma Långrörs bolags arbetsledning här företagits — uppgående till 70 à 80 procent av fjolårets priser — förklaras härmed all avverkning å Ångersjö skogar i blockad.

Blockaden kvarstår, oavsett vem som övertager arbetet, tills uppgörelse är träffad med undertecknad organisation.

Ångersjö den 19/1 1922.

Ångersjö Lokala Samorganisation.

Att inte förhala

tiden då det gäller kampen mot kapitalet, är en av de principer syndikalismen städse hävdat. Samma princip bör tillämpas då det nu gäller att förnya månadsprenumerationen på Arbetaren!

A. Stigert

Sätt dig omedelbart i förbindelse med undertecknad L. S. i o. f. en saks klarande.

Kristianstads L. S.

Adr.: And. Friberg, Lasarettsgat. 2. KRISTIANSTAD.

Telegrafkabelns L. S.

adress är t. v. Jakobsgatan 9, Örebro. Avresta styrelsemedlemmar torde omedelbart sätta sig i förbindelse med L. S. och uppge adress.

För Telegrafkabelns L. S.
Olov Ljung.

---

slags besynnerliga irrfärder och äventyr.

Hon hade bett honom komma tillbaka, och han undrade hur länge han borde dröja därmed. Han antogs komma för att hälsa på Sophie, men detta var naturligtvis en orimlighet, ty han träffade henne varje afton i deras gemensamma hem.

Han dröjde tre dagar, och sedan kunde han icke vänta längre. Längtan att få se henne var som en pyrande eld i hans inre.

Klockan elva på förmiddagen gick han dit, och Sophie kom och öppnade för honom.

— Jag ska' säga till henne, att du är här, sade hon och förstod genast.

Hon sprang en trappa upp och kom tillbaka och bad honom följa med.

— Åh, hon är så glad, Samuel! utropade barnet.

— Följer du inte med ditupp? frågade han i sin enfald.

— Nej, hon sa', att jag inte skulle göra det, svarade Sophie.

Han gick upp till miss Wygants eget vardagsrum och fann henne klädd i en morgonrock ännu vackrare än den hon hade burit förra gången.

— Ni kan inte tro hur det gläder mig att få se er, sade hon.

Samuel medgav, att han hade svårt att tro det och tillade:

— Jag vet inte varför det skulle glädja er miss Gladys.

Miss Gladys stod och betraktade honom.

— Ni finner visst allting mycket intressant, Samuel? frågade hon.

— Ja visst gör jag det, miss Gladys, svarade han.

— Och jag finner allting ryslig tråkigt.

— Tråkigt! utbrast ynglingen på det högsta förvånad. Här — i det här huset!

Det förefaller er besynnerligt, inte sant?

— Kors, ni har ju här allt vad ni kan önska! utbrast Samuel.

— Ja, och jag är utråkad på allting.

Ynglingen betraktade henne förvånad.

— Det är sant vad jag säger, sade hon. Alla jag umgås med ä' ointressanta — de leva ett sådant dumt och tråkigt liv. Jag sitter instängd här i sta'n, jag måste tillbringa en hel månad här i sommar!

Samuel stirrade på henne och erfor en hastig känsla av deltagande. Han hade redan någon tid insett, att hon icke var lycklig. Alltså var här en ny plikt för honom, han måste hjälpa denna unga vackra dam att lära sig inse sin lyckliga ställning.

Denna tanke kom honom att bäva.

— Åh, så ni säger, miss Gladys! utbrast han. Men kom ihåg så mycket gott ni gör!

— Gott? sade hon. På vad sätt då?

— Jo, tänk på Sophie! Så lycklig ni gjort henne.

— Ja, sade hon trögt, kanske det.

— Och mig! utropade han.

— Har jag gjort er lycklig? frågade hon.

— Jag har aldrig i hela mitt liv känt mig så lycklig, svarade han.

Allt det underbara, han kände i sin själ, strålade i hans ögon, och hon lät sin blick vila på honom. De stodo och betraktade varandra; därpå gick hon fram till honom skrattande.

— Samuel, sade hon, ni har inte halsduken riktigt knuten.

Ännu en gång vidrörde hennes fingrar honom, hon andades på honom, hennes strålande skönhet satte honom i eld och lågor. En ny känsla böljade inom honom, översvämmade honom denna gång helt och hållet. Hans hjärta bultade, hjärnan yrade, och som en berusad, nästan utan att veta vad han gjorde, höll han ut armarna och drog henne till sig.

Men i samma ögonblick greps han av fasa. Vad hade han gjort? Hon skulle stöta honom från sig, förjaga honom! Han hade förstört allting för sig!

Men ett enda ögonblick till var nog för att visa honom, att så icke var förhållandet. Känslofloden brusade åter hos honom, nu med fördubblad styrka. Från hans själs dolda djup steg upp nya känslor, som plötsligt vaknat, förfärliga och skräckinjagande saker, som han aldrig förr anat. Hans mandom kom plötsligt till medvetenhet — han förlorade all sin blyghet och fruktan för henne. Hon var hans, han kunde göra med henne vad han behagade! Och han tryckte henne till sig, krossade henne halvt i sin omfamning. Hon slöt till ögonen, han kysste henne på kinder och läppar; därpå hörde han hennes röst, svag och darrande: Samuel, jag älskar dig! Och hans inre klingade liksom smattrande trumpetfanfarer av undran, seger och glädjeyra.

Plötsligt hördes ljudet av steg i hallen utanför. [illegible] skyndade från varandra. Dörren till rummet var öppen, ett ögonblick såg han en vild förskräckelse i hennes ögon. Därpå sjönk hon ned på knä.

— Åh, Samuel, min ring! utbrast hon.

— Er ring! sade han huvudyr.

— Ja, min ring! upprepade hon.

Därpå hördes mrs Harris' röst i dörröppningen:

— Er ring, miss Gladys?

— Jag har tappat den, sade hon; och även Samuel sjönk ned på knä. De sökte under bordet.

— Den föll här, sade hon. Det är min solitär.

— Den måste ha rullat någonstans, sade mrs Harris och började söka.

— Böj ned huvudet och se noga efter, Samuel, kommenderade miss Gladys, och Samuel lydde men kunde icke finna någon ring.

De fortforo att söka under en minut. Mrs Harris gick tillbaka till bordet och utbrast plötsligt:

— Här är den!

— Är det möjligt! ropade miss Gladys. Och jag som såg efter där!

— Den låg under bordsbenet, förklarade hushållerskan.

— Åh, sade miss Gladys och satte den dyrbara ringen tillbaka på fingret.

Samuel var på det högsta förvånad, men det var ett intet mot vad han kände ögonblicket därpå. Hans gudinna vände sig till honom och sade:

— Det gör mig ont, Samuel, men det är mig omöjligt att göra vad ni bett mig om.

Han stirrade häpen på henne.

— Jag har berett Sophie en plats här, men det är också allt vad jag kan göra, alldeles säkert.

— Miss Gladys...

— Ni borde verkligen inte be mig göra något mera. Jag vet mycket väl, att fabriksfolket har det ganska svårt, och jag gör vad jag kan för att bereda dem lättnad. Men jag kan väl inte ta alla arbetarna hit i min fars hus — det är helt enkelt orimligt.

Ynglingen kunde icke finna några ord, han kunde endast stirra på henne.

— Det var allt jag hade att säga, sade miss Gladys. Det var så rätt — de där blomfröna ska' ni vara snäll och om möjligt skaffa. Jag behöver dem om några dar, om jag ska' få någon nytta av dem. Har ni förstått mig?

— J—a, miss Gladys, stammade han.

(Forts.)